

*ÜNİVERSİTE MAHALLESİ
SPOR TEMALI PARK
SED RAPORU*

*Trabzon Belediyesi
Etüd Proje Müdürlüğü
Sağlıklı Şehirler Proje Koordinatörlüğü*

Trabzon - 2012

Hazırlayanlar

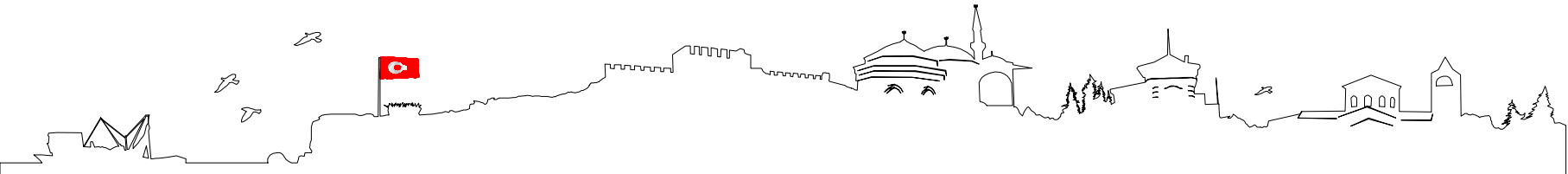
Uzm. Dr. Hasan Hamzaçebi : İl Sağlık Müdürlüğü / Halk Sağlığı Uzmanı / Sağlık Etki Değerlendiricisi

Yasemin AKTÜRK : Trabzon Belediyesi Etüd Proje Müdürlüğü / Peyzaj Mimarı/Sağlıklı Şehir Proje Koordinatörü

Dizgi ve Baskıya Hazırlayan

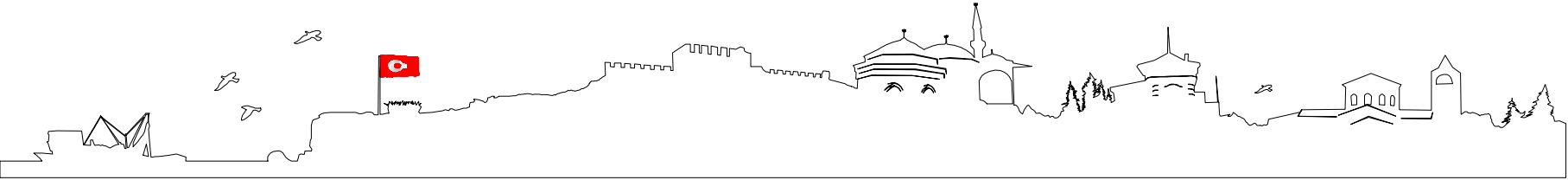
Hasan elik : Trabzon Belediyesi Etüd Proje Müdürlüğü / Bilgisayar Donanım ve Programcı

Trabzon Belediyesi
Etüd Proje Müdürlüğü
Sağlıklı Şehirler Proje Koordinatörlüğü
Trabzon – 2012

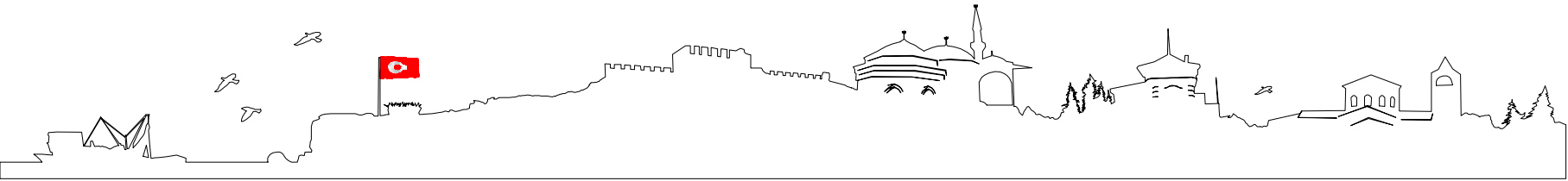

İÇİNDEKİLER

- 1.YÖNTEM
- 2.PROJENİN ANALİZİ
- 3.PROJENİN HEDEFLERİ VE ÖNCELİKLERİ
- 4.MEV CUT DURUM VE DEĞERLENDİRME
 - 4.1FİZİKSEL ALTYAPI VE YAŞAM KOŞULLARI
 - 4.1.1 FİZİKSEL ÇEVRE
 - 4.1.2 ULAŞIM
 - 4.1.3 HAVA KİRLİLİĞİ
 - 4.1.4. GÜRÜLTÜ
 - 4.1.5. ELEKTROMANYETİK ALAN KİRLİLİĞİ
 - 4.1.6. IŞIKLANDIRMA KİRLİLİĞİ
5. ETKİ ANALİZİ
 - 5.1 SPOR TEMALı PARK ETKİNLİK ALANI ETKİ TABLOSU
 - 5.2 ETKİLERİN ÖZETİ
 - 5.3 EŞİTLİK ÜZERİNDE OLUŞACAK ETKİ
6. ÖNERİLER VE SONUÇ
7. KAYNAKÇA

BİRİNCİ BÖLÜM

1. YÖNTEM

Sağlık Etki Değerlendirmesi (SED) Nedir?

SED, sağlığı veya sağlığın belirleyicilerini ilgilendiren bir teklifin halkın sağlığı üzerine etkilerini belirleyerek, olumsuz etkilerini azaltmak ve olumlu etkilerini arttırmak amacıyla yapılan bir değerlendirme yöntemidir. Bu yöntem ile politika, plan ve projeler değerlendirilebilir.

SED' in toplum ve karar vericileri etkilemek üzere yapılan pratik bir yöntem olduğu söylenebilir.

Tekliflerin halkın sağlığına olan etkileri üzerinde, özellikle de sağlıkta eşitsizliklerin azaltılması üzerinde düşünmek gerekir. Doğrudan sağlıkla ilgili olmayan sağlık sektörü dışından herhangi bir teklifin aslında önemli ölçüde insanların sağlığı ve refahı üzerinde etkileri olabilir.

SED yerel düzeydeki faaliyetlerde ve eşitsizliklerin adresini tanımlamada oldukça iyi işleyen bir yöntemdir. Ayrıca SED insanların uygulamak zorunda olduğu ulusal politika ve stratejilerle ilişkilendirilebilir.

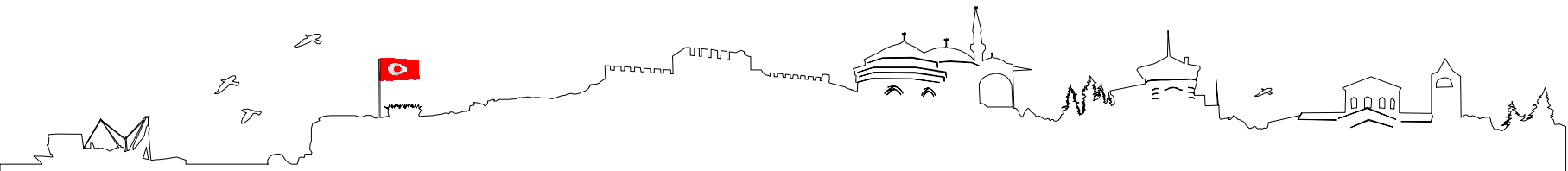
- ✓ SED yerel kesimlerin ortaklığını sağlayan bir araçtır ve yerel anlamda ilişkileri güçlendirir.
- ✓ Eşitliği göz önünde bulundurur. Sağlıkta eşitsizliklerin azaltılmasını sağlar.
- ✓ Toplum stratejilerine hizmet eder.
- ✓ Ulusal politikalar ve önceliklerin göz önüne alınmasını sağlar.
- ✓ Sağlık ve eşitsizliklerin belirleyicilerini vurgular.
- ✓ Katılımcı ve tüm kesimleri kapsayıcı bir yaklaşımdır.
- ✓ Sürdürülebilirliğe katkıda bulunur.

Niteliksel ve niceliksel kanıtlara değer verilmesini sağlar¹⁻²⁻³

Tarama

Trabzon Belediyesinin 2011-2012 yılında hayata geçecek olan projeleri için tarama yapılmış ve Spor Parkı Projesine ilişkin Belediye Başkanı Dr. Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu ve Etüd-proje müdürlüğü tarafından Sağlık Etki Değerlendirmesinin ilk basamağı olan tarama yöntemine göre değerlendirilen proje için Sağlık Etki Değerlendirmesi yapılması gerekliliğine karar verilmiştir.

Spor parkı ile ilgili olarak yapılması planlanan SED çalışması için ilk toplantı 23.12.2011 tarihinde saat 14.00' de Trabzon Belediyesi Etüd-Proje Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirilmiştir.

SED YÖNLENDİRME EKİBİ

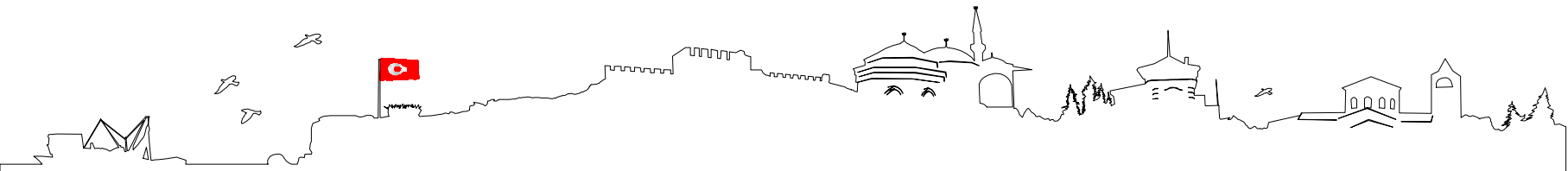
Adı-Soyadı	Unvanı
Sezgin Yılmaz	Trabzon Belediyesi Meclis Üyesi / Sağlıklı Kentler Birliği Meclis Üyesi
Eyüp Kitapçı	Trabzon Belediyesi Meclis Üyesi / Sağlıklı Kentler Birliği Meclis Üyesi
İnşaat Mühendisi Ergin Aydın	Trabzon Belediye Başkan Yardımcısı
Mimar Nalan Aydın	Trabzon Belediyesi Etüd-Proje Müdürü
Uzm. Dr. Hasan Hamzaçebi	İl Sağlık Müdürlüğü / Halk Sağlığı Uzmanı / Sağlık Etki Değerlendiricisi
Peyzaj Mimarı Yasemin Aktürk	Trabzon Belediyesi Sağlıklı Kentler Koordinatörü
Peyzaj Mimarı Esra Kılmanoğlu	Trabzon Belediyesi Etüd-Proje Müdürlüğü
Yüksek Peyzaj Mimarı Elif Baykan	Trabzon Belediyesi Etüd-Proje Müdürlüğü Proje Şefi
Dr. Oğuz Karaağaçlı	Trabzon Belediyesi Sağlık İşleri Şefi
Yaşar Ulusoy	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Spor Şefliği
Esra Kılıç Alemdaroğlu	İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü Gençlik Merkezi
Çevre Mühendisi Özlem Akyürek	Trabzon Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü
Mimar Alaettin Genç	Trabzon Mimarlar Odası Şubesi
1 kişi (katılım sağlanmadı)	Trabzon Şehir Plancıları Odası Şubesi
Peyzaj Mimarı Hamza Ertunga	Trabzon Peyzaj Mimarları İl Temsilciliği
1 kişi (katılım sağlanmadı)	Trabzon Tabipler Odası
Hasan Cemil Baş	Trabzon Kent Konseyi
Prof. Dr. Murat Topbaş	KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Bölümü
Arş. Gör. Dr. Bekir Bulut	KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Bölümü
1 kişi (katılım sağlanmadı)	KTÜ Mimarlık Bölümü
Yrd. Dr. Müberra Pulatkan	KTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümü
Çevre Mühendisi Fatma Öztürk	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Ahmet Varol (katılım sağlanmadı)	Üniversite Mahallesi Muhtarı
Peyzaj Mimarı Gökhan Yaylı	Trabzon Belediyesi Etüd-Proje Müdürlüğü / Proje müellifi
Harita Teknikeri ve İşletmeci Abdülkerim Yıldırım	Trabzon Belediyesi Etüd-Proje Müdürlüğü

SED Yönlendirme Grubunun 24.12.2011 Tarihli İlk Toplantısı

Katılanlar : Sezgin Yılmaz, Ergin Aydın, Nalan Aydın, Uzm. Dr. Hasan Hamzaçebi, Yasemin Aktürk, Esra Kılmanoğlu, Elif Baykan, Yaşar Ulusoy, Özlem Akyürek, Alaaddin Genç, Yrd. Dr. Müberra Pulatkan, Gökhan Yaylı ve Abdülkerim Yıldırım

Katılmayanlar: Eyüp Kitapçı, Dr. Oğuz Karaağaçlı (izinli), Esra Kılıç Alemdaroğlu, Trabzon Şehir Plancıları Odası Şubesi, Trabzon Peyzaj Mimarları İl Temsilciliği, Trabzon Tabipler Odası, Trabzon Kent Konseyi temsilcisi, KTÜ Mimarlık Bölümü, Prof. Dr. Murat Topbaş, Ahmet Varol.

SED Yönlendirme grubu ilk toplantısı 24.12.2011 tarihinde Trabzon Belediyesi Etüd-Proje Müdürü Nalan

Aydın tarafından toplantının ilk bölümünde neden Spor Parkının SED değerlendirilmesi için seçildiği açıklandı. Uzm. Dr. Hasan Hamzaçebi tarafından Sağlık Etki Değerlendirmesinin anlatıldığı sunuyla devam edildi. Toplantının ikinci bölümünde ise; Gökhan Yaylı tarafından SED yapılacak olan spor parkıyla ilgili bir bilgilendirme ve Abdülkerim Yıldırım tarafından projenin ulaşım ile ilgili sunumlar yapılmıştır.

Toplantıda söz alan Sezgin Yılmaz projede yeşil alan miktarının az olmasını, genel m²'nin % kaçının yeşil alan olduğunu sordu? Yeşil alanın neden az planlandığını sordu? Yrd. Dr. Müberra Pulatkan insanların burada spor parkı olmasının talepleri ne şekilde olduğunu sordu. Ayrıca projenin bitkilendirmesinde hangi tür bitkiler kullanıldığı ve bitkilendirmesinin hem görsel hem de işlevsel önemini belirtti. Bu konuya Özlem Akyürek ve Fatma Öztürk kişilerde de dikkat çekti. Yaşar Ulusoy da squash gibi çeşitli spor alanlarının olduğu mekânlarda sauna olması gerektiğini belirtti. Katılımcılar; proje alanında gürültü ölçümü yapılması gerektiğine ayrıca benzer spor alanlarının ne kadar gürültü yayacaklarını öğrenmek istediler. Ayrıca Ergin Aydın bu yörenin 5-10 yıl sonraki durumunu görmek gerektiğine, ulaşım ölçümlerinin yaz aylarında yapılırken daha yüksek olacağına dikkat çekti. Gençlerin bu mekânlar sayesinde hem obezite ile mücadelede hem de günümüzde halk sağlığını tehdit eden kötü alışkanlıklardan ve bağımlılıktan kurtarmasına yönelik bir araç olduğunu belirttiler.

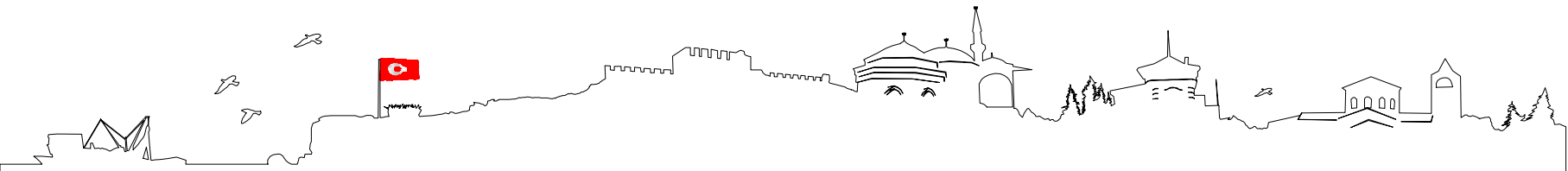
Bu alanın, Üniversite Mahallesi ve yakın köylerinin değil aynı zamanda güney yerleşimlerdeki köyler için faydalı olacağını belirtti. Etki alanının tüm Trabzon olduğuna projenin fiziksel aktiviteyle doğrudan ilişkili olması, açık havada spor yapma olanağı olması, bu bağlamda halk sağlığını etkileyen çevresel değerlerin ölçülerek projeye olumlu ve olumsuz etkilerinin saptanması ve olumsuz etkilerin azaltılarak olumlu etkilerin arttırılmasına yönelik çalışmalar yapılmasına, SED süresinin 3.5-4 ay olmasına toplanılan bilgiler ışığında bir sonraki toplantının öngörülecek bir tarihte yapılmasına karar verildi.

SED Yönlendirme Grubunun 31.01.2012 Tarihli İkinci Toplantısı

Katılanlar: Sezgin Yılmaz, Ergin Aydın, Nalan Aydın, Uzm. Dr. Hasan Hamzaçebi, Yasemin Aktürk, Esra Kılmanoglu, Elif Baykan, Yaşar Ulusoy, Özlem Akyürek, Yrd. Dr. Müberra Pulatkan, Gökhan Yaylı, Dr. Oğuz Karaağaçlı, Hasan Cemil Baş, Arş. Gör. Dr. Bekir Bulut, Prof. Dr. Murat Topbaş, Hamza Ertunga, Esra Kılıç Alemdaroğlu

23.12.2011 tarihinde yapılan Spor Temalı Parkın SED değerlendirme toplantısında istenilen çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların değerlendirilmesi ve yeni önerilerin alınması için 31.01.2012 toplanıldı. Uzm. Dr. Hasan Hamzaçebi'nin sunumu ile başladı.

Hasan Cemil Baş, parkta emzirme ve değişme odalarının olması gerektiğini belirtti. Prof. Dr. Murat Topbaş ise günümüzün en büyük sorununun diyabet ve şişmanlık olduğunu ve TRT vericisinin etkileri, Baz istasyonları hakkında bilgi verdi. Aydınlatma ve Elektromanyetik Alan Kirliliği hakkında bilgi verebileceklerini söyledi.

Parkin işletilmesi konu başlığıyla ilgili Yaşar Ulusoy, cüzide olsa bir ücretin konulması gerektiğini belirtti. Ayrıca, yeni yerleşim merkezleri olimpiyat köyü sayesinde aktif hale geliyor. Ücret dengesi sağlanmalıdır. Çocuklara spora yöneltmek gerekir. Halk saatleri yapılmalıdır. Hamza Ertunga, ekonomik gücü olmayanlar ve engelli olanlar tesisten faydalanmalıdır. Sezgin Yılmaz bakım giderleri maliyeti olacak. Elektrik temizlik, bakım giderleri var. Haksız rekabet yapmamak, fiyatları düşük tutmak, konusunda açıklamalar yaptılar. Prof. Dr. Murat Topbaş ulaşım ücretsiz yapılabilir, reklam gelirlerinden destek sağlanabilir. Nalan Aydın, belediyeler hizmet için var. Belediye bu tür parkları, spora ulaşamayan insanlar ile obeziteyle mücadelede katkı sağlamak amacıyla yapıyor ama cüzi de olsa bir ücret alınmalıdır.

Misafir katılımcı Prof. Dr. Gamze Çan, hizmetin sürekliliği açısından bir miktar ücret alınması gerekliliğini; Fatih eğitim fakültesinin toplumsal hizmet projesi kapsamında, belediyenin işbirliği (obeziteyle mücadele ve fiziksel aktivite ilgili) yaparak yararlanması gerekir. Güvenlik kamerası, park görevlisi olmalıdır. Kafeteryada hangi ürünler satılabileceği şartnamede belirtilmelidir.

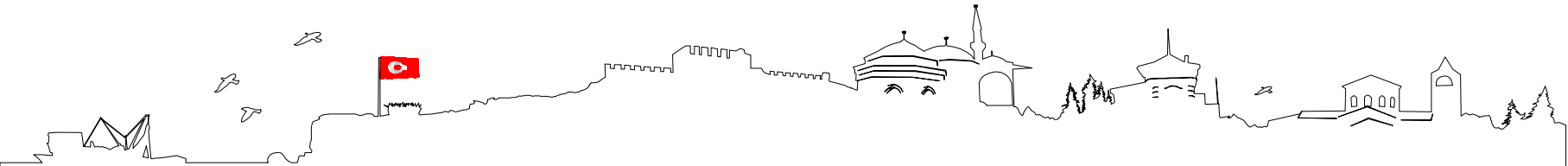
PROJE İÇİN GERÇEKLEŞTİRİLECEK SED'İN KAPSAMI SED SÜRECİNE GİREN TEKLİF HAKKINDA BİLGİ

- ⊗ SED projenin tamamını kapsayacaktır.
- ⊗ SED için gerekli dokümanlar ve veriler elde edilebilecektir.
- ⊗ Projenin bitkisel tasarımının irdelenmesine ve işletilmesi hakkında görüş sunulabileceğine karar verildi.
- ⊗ Projenin hedef kitlesi; Kalkınma, Üniversite, Kanuni, Konaklar, Sanayi, 1 ve 2 Nolu Bostancı Mahallelileri, güney köylerinde ve Trabzon'da da yaşayan yurttaşlar.

SED'İN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Kentlerde aktif yaşama yönelik plan ve tasarımlar yapılmalıdır. Toplum planlama belge ve yönergelerinin kent sakinlerinin fiziksel aktivitelere katılmalarına etki eden faktörlere yönelik olmaları temin edilmelidir. Aktif yaşamı ilgilendiren meselelerin arazi kullanımı inceleme ve planlama süreçlerine katılımını sağlamak için sağlık etki değerlendirmesi yapılmalıdır.

Projeye SED uygulanmasının amacı; başta SED konusunda deneyim kazanmak ve SED'in uygulanmasını yaygınlaştırmak, farklı kurumlarla ortak bir çalışma yapabilmek, sağlıklı uygulamaların gerçekleştirilebildiği bir belediyeçilik hizmeti sunmak, hizmetlerin rasyonel dağılımını sağlayarak Üniversite Mahallesi ve yakın çevresinin bölgesinin sosyal gelişimini hızlandırmak, sporun toplum içinde örgütlü olarak yapılmasına katkı sağlamak, halkın yapılacak tüm projelere katılımını sağlamak olarak sıralanmıştır.

Gerçekleştirilmek istenen hedefler; Kentlileri tüketime odaklayan alışveriş merkezlerine alternatif alanlar oluşturmak, insani ilişkileri geliştirmek, Trabzon'da insanların sokağa çıkmalarını teşvik etmek, sporu yaşam tarzı haline getirmek, toplumun her kesimine yönelik bir tesis yapmak, projenin sağlık etkilerini ortaya çıkarmak, projeden etkilenecek nüfusu saptamak, kentlilerin spora olan ilgilerini arttırmak, sağlık etkilerini olumlu yönde arttırmaya yönelik öneriler geliştirmek, bulguları ve sonuçları kentlilerle paylaşmaktır.

SED çalışmasında kabul edilecek değerler; eşitliği sağlamak amacıyla bedelsiz spor yapma olanağı sunmak gereği üzerinden yürütülen tartışmalarda, personel giderleri göz önünde bulundurularak girişlerde çok düşük bir bedel ödenmesi, eşitsizlikleri azaltacak bir şekilde haksız rekabet sağlamayacak şekilde ayarlama yapılabileceği fikirleri ortaya atılmış ve tesisin bakım ve hizmetin sürdürülebilirliğinin sağlanması için dezavantajlı gruplara pozitif ayrımcılık, yapılabilecek şekilde işletilmesi fikri kabul edilmiştir.

PROJENİN SED PARAMETRELERİNİ BELİRLEYEN ETKİLERİ

Projenin etkileyeceği coğrafi alan; Trabzon kentinin tamamı ve aynı zamanda yakın etkileşim alanı (Üniversite Mahallesi ve civarı) olarak düşünülmüştür.

Projeden etkilenen nüfus ve topluluklar; Kent Sağlık Profilinden alınacak veriler doğrultusunda raporda belirtilmesinin uygun olduğuna karar verilmiştir.

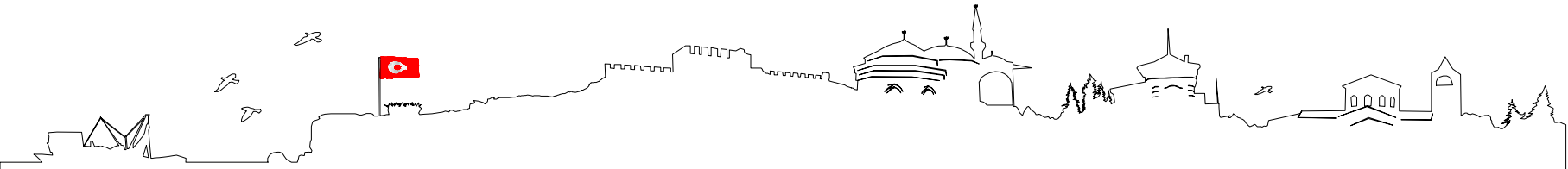
Etkilenecek dezavantajlı ve savunmasız gruplar; projeden etkilenecek belli başlı büyük bir grup olduğu düşünülmemekle beraber, saha çalışmaları esnasında ortaya çıkacak olumsuzluklardan rahatsızlık duyacak özel gruplar kapsamlılaştırma safhasında değerlendirilecektir.

Projenin sağlık üzerine etkileri ile ilgili ilk düşünceler olarak, sporun genel olarak sağlık yararlarının bilinmekte olduğu belirtilmiştir.

SED ÇIKAR GRUPLARI

SED çıkar grupları olarak; Üniversite Mahallesi sakinleri başta olmak üzere, genelde Kalkınma Mahallesi, Sanayi Mahallesi, 1 ve 2 Nolu Bostancı Mahallesi, Konaklar ve Trabzon sınırları içinde yaşayan yurttaşlar belirtilmiştir.

Anahtar bilgi sağlayıcılar ise; Trabzon belediyesi, KTÜ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı, çevre uzmanları, spor uzmanları ve bölge halkı olabileceği düşünülmektedir.

SED YÖNTEM VE BİLGİLERİ

Var olan veriler değerlendirilecek ve ayrıca mevcut yasalar çerçevesinde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

SED İÇİN YÖNETİM DÜZENLEMELERİ VE PARASAL KAYNAK SAĞLAMA

SED için görev dağılımı; bir çalışma grubu belirlenmiştir. Bu grup öncelikle bir veri çalışması yapacaktır.

Daha sonra saha çalışması, derleme ve raporlama çalışması ile sonuçlar toparlanacaktır.

SED ÇALIŞMA GRUBU

1- Uzm. Dr. Hasan HAMZAÇEBİ

3- Gökhan YAYLI

5- Özlem AKYÜREK

2- Yasemin AKTÜRK

4- Abdülkerim YILDIRIM

6- Ünsal OKUMUŞ

SED çalışmasının finansal kaynağı: Trabzon Belediyesi'dir.

SED SONUÇLARI İLE KARAR ALIM SÜRECİ ÜZERİNDE ETKİ YARATILMASI

SED için zaman cetveli; 14 haftada SED raporunun hazırlanması öngörülmüştür.

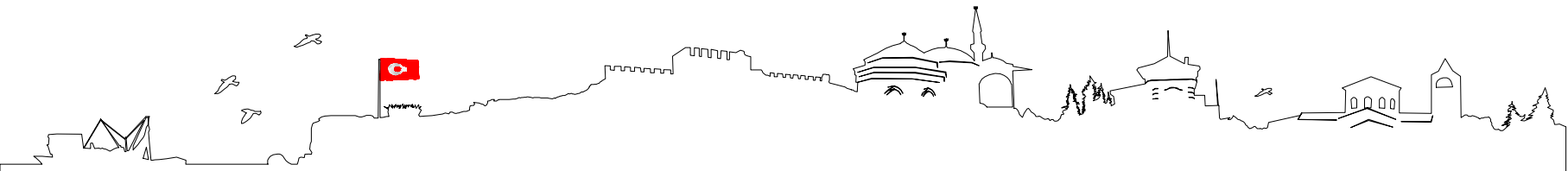
SED için karar vericiler; Trabzon Belediyesi üst yönetimidir.

SED SONUÇLARININ DAĞITILMASI

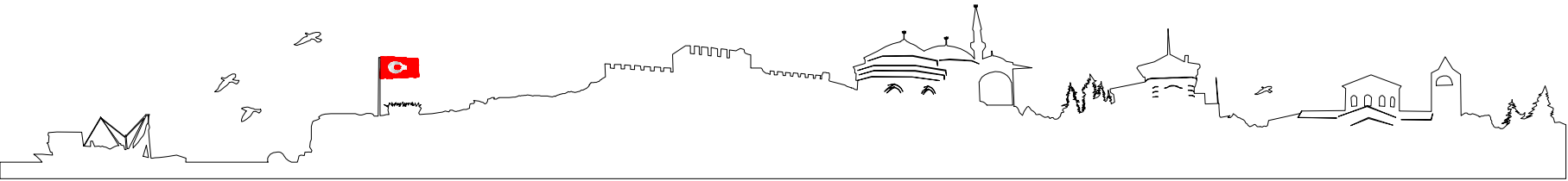
SED raporu Trabzon Belediye Başkanına bir sunum yapılarak aktarılacaktır. Ayrıca rapor çoğaltılıp bastırılarak kentlilere dağıtılacak ve medya ile paylaşılacaktır.

DENETİM VE DEĞERLENDİRME**SED Değerlendiricisi**

Uzm. Dr. Hasan Hamzaçebi: İl Sağlık Müdürlüğü / Halk Sağlığı Uzmanı / Sağlık Etki Değerlendiricisi

İKİNCİ BÖLÜM

2-PROJENİN ANALİZİ

Trabzon kentsel alanındaki imar planları incelendiğinde; planlı alan 3100 hektar, spor tesisleri için ayrılmış 490.367 m² alan bulunmaktadır. Bu alanlara kent genelinde koşu yolları, bisiklet parkurları ve park alanları içindeki spor alanları hariştir.

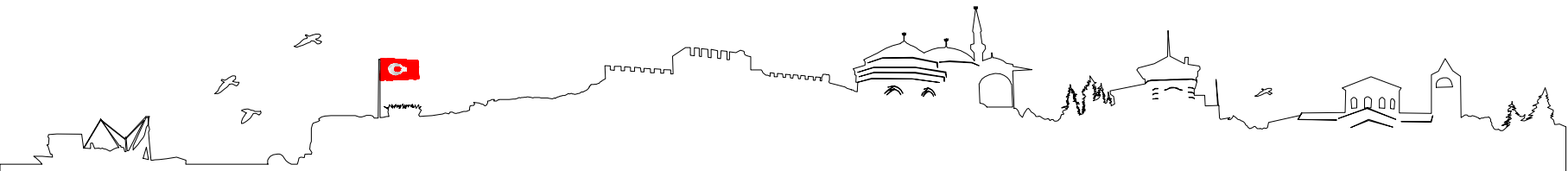
Trabzon Belediyesi sınırları içinde yer alan imar planında park alanı olarak ayrılan ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesi sonucu terki alınan Üniversite Mahallesinde G43B01A1B/A1C pafta da bulan 5645,88 m² lik park alanında piknik alanı, basketbol sahası, tenis kortu, kapalı otopark, kapalı jimnastik salonu ve kafeteryadan oluşan projenin yapılmasına 06.06.2011 tarihli 203 sayılı meclis kararı ile Spor Temalı Park yapılmasına karar verilmiştir.

Proje Müellifi Gökhan Yaylının Verilerine Göre;

Parkin oturma alanı (kapasite)	Açık alanda 200 kişi	Kapalı alanda 40 kişi	Toplam: 240 kişi
Oturma alanlarına günlük gelmesi tahmin edilen kişi sayısı:	Piknik alanına: 40 kişi	Kafeterya alanına:80 kişi	Toplam: 120kişi
Spor sahası kapasitesi: tenis kortu ve basketbol sahası Yürüyüş alanı İzleyici basamakları	10 kişi (yaklaşık 300 metrelik oturma basamakları - tribünle küçük çaplı spor aktivitelerine ev sahipliği yapabilir) Koşu alanı: 134 m Yaklaşık 300 kişi izleyici Tenis kortu oyuncu: 4 kişi Basketbol sahası: 10 kişi		Toplam: 314 kişi
Alana hizmet eden 4 kadın + 4 erkek + 2 engelli adet WC mevcuttur.			
Kapalı spor alanı: 2 adet jimnastik salonu ve fitness alanı kapasiteleri 20'şer kişilik toplam 40 kişi 2 Kişi kapasiteli 1 adet squash kortu kapasitesi Çocuk oyun alanı, Emzirme odası, Sauna(erkek/bayan)			Toplam: 40kişi
Alana hizmet eden 2 adet (1 kadın - 1 erkek) soyunma odası, 2 adet duş odası (2+2duş) 4 adet WC (1 kadın + 1 erkek + 1 erkek engelli + 1 kadın engelli = 4 WC mevcut Otopark kapasitesi 96 araç			
Parkin spor alanı: açık alan 1246 m ² , kapalı alan 220 m ² toplam 1466 m ² Yeşil alan: 1070 m ²		Aynı süre içinde yaklaşık 700 kişiye hizmet verecek kapasitededir.	

Binaların bitişiğinde bırakılan ve yeşil alan için ayrılan topraklar genetik özelliğini kaybetmiş, yapı artığı taş, çimento maddeleri karışmış topraklardır. Bu nedenle kent içindeki yeşil alan olarak düzenlenecek yerlere, kamyon dolusu topraklar başka yerden taşınarak taşsız, çimentosuz doğal organik madde içeren topraklar ince bir tabaka halinde serilir.

Alanın bitkilendirilmesinde, kükürt dioksit gazına dayanıklı ladinin türü olan mavi ladin kullanılmıştır.

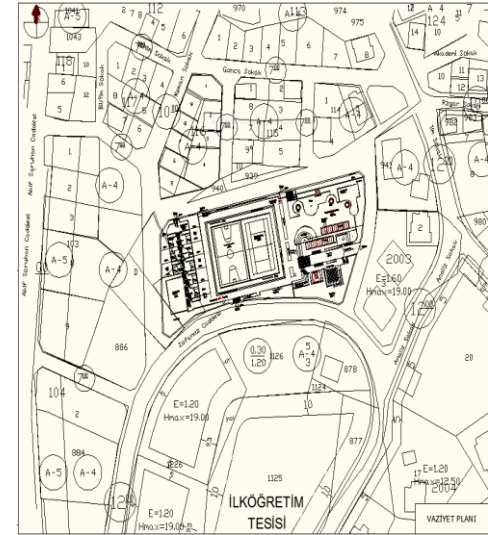
Kent peyzajında bitki boyu, tepe tacı şekil ve büyüklüğü ile mekân genişliğinin bir uyum içinde bulunması gerekir oldukça geniş toprak üstü ve toprak altına sahip kent peyzajında büyük tepe tacına sahip bitkiler dikilebilir. Örneğin, Çınar yapraklı akçaağaç...

Alanın bitkilendirmesinde 7 adet, çınar yapraklı akçaağaç kullanılmıştır. Bir peyzaj mekânında meydana gelecek hava kirliliğinin derecesi, kirletici kaynakların yoğunluğu ile bunlardan çıkacak zararlı madde çeşidi, miktarı ve bunların etki süresine bağlı olarak değişir gerçekten 1 ton kömürün yanmasıyla 2-9 Kg SO₂, 8-10kg azot oksitleri (NO_x). 10-20 Kg kül meydana geleceği, aynı ısı gücüne sahip bir ton fueloil yanmasından da 1.5-4 Kg SO₂ gazının atmosfere karışacağı düşünülürse, bu kirlenmenin yakılan miktarla orantılı olacağı kolayca anlaşılmaktadır.

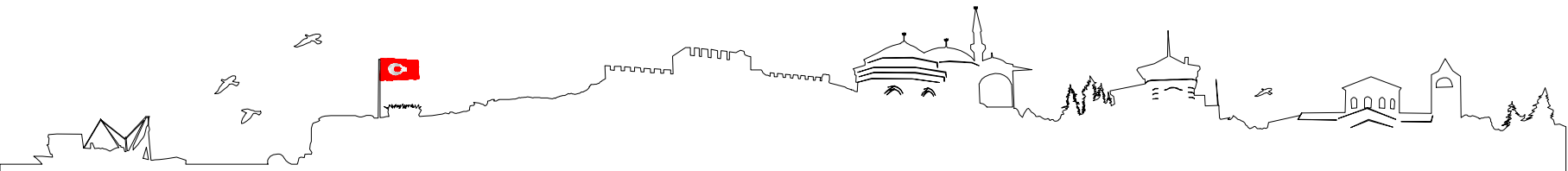
Park olarak tasarlanan alanda doğal gaz kullanımı oldukça fazladır. Yeşil bitkilerin, özellikle ormanların, fotosentez olayı ile atmosfere önemli miktarda oksijen verdiği bilinmektedir. Böylece yeşil bitkiler çevrelerindeki havayı temizlemektedir. Yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre 15-20 tane orman ağacının veya 150 m² toplam yüzeye sahip ağaç yapraklarının, bir yılda ürettiği oksijen miktarının, bir insanın yıllık oksijen gereksinimi (183 Kg/yıl) karşılayabileceği hesaplanmıştır. Bir başka araştırmaya göre de 25 metre boya ve 15 metre tepe tacı çapına sahip bir kayın ağacının, 1600m² yaprak yüzeyine sahip bulunduğu ve böylece bu kayın ağacının, 10 kişilik oksijen gereksinimini karşılayacağı belirlenmiştir.⁴

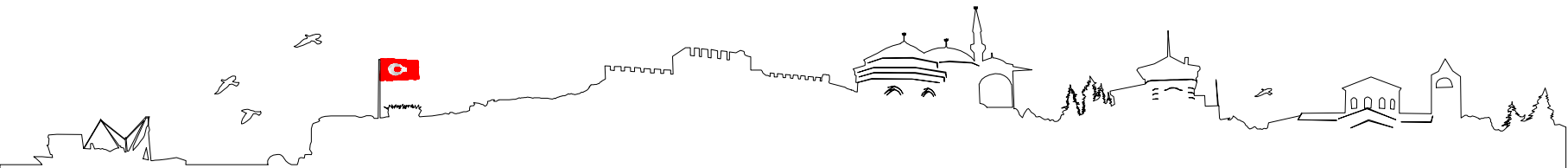
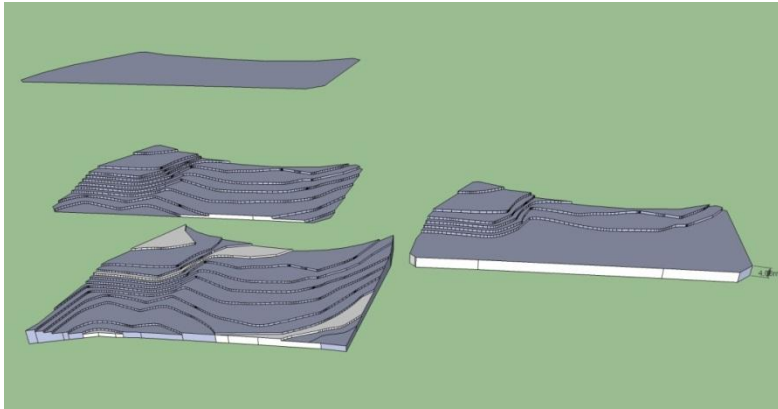
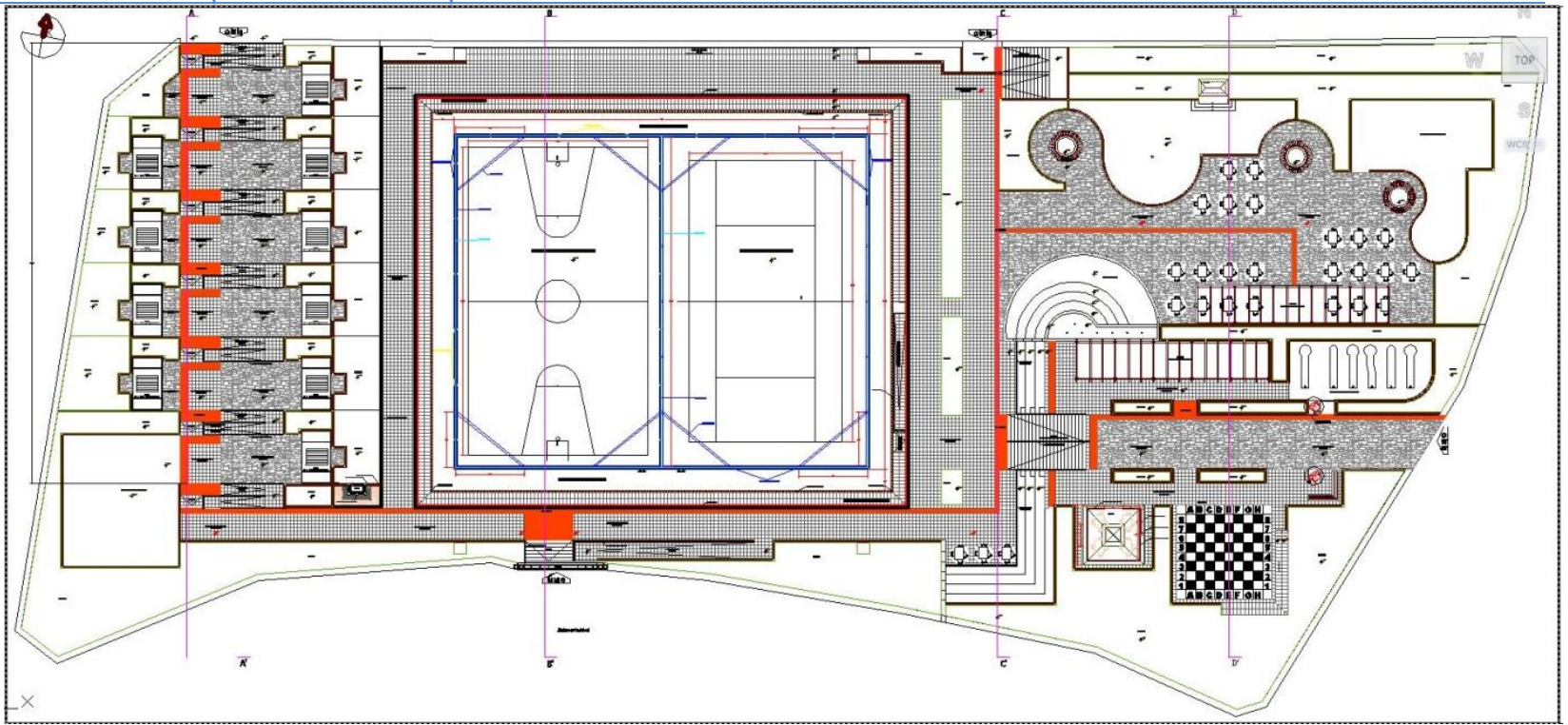

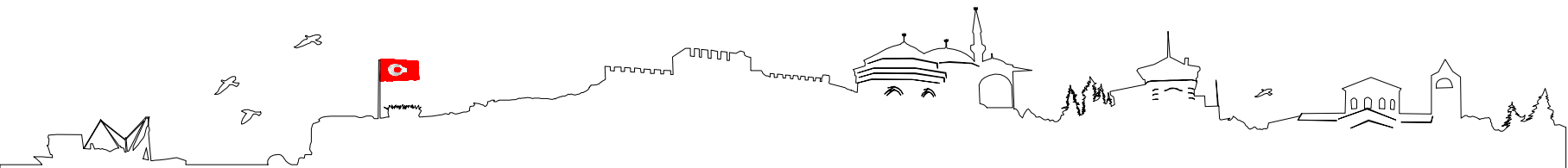
Spor Parkı Yapılacak Alanın Hava Fotoğrafı

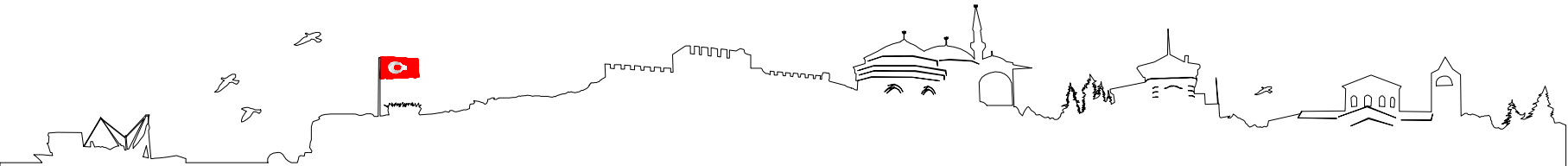
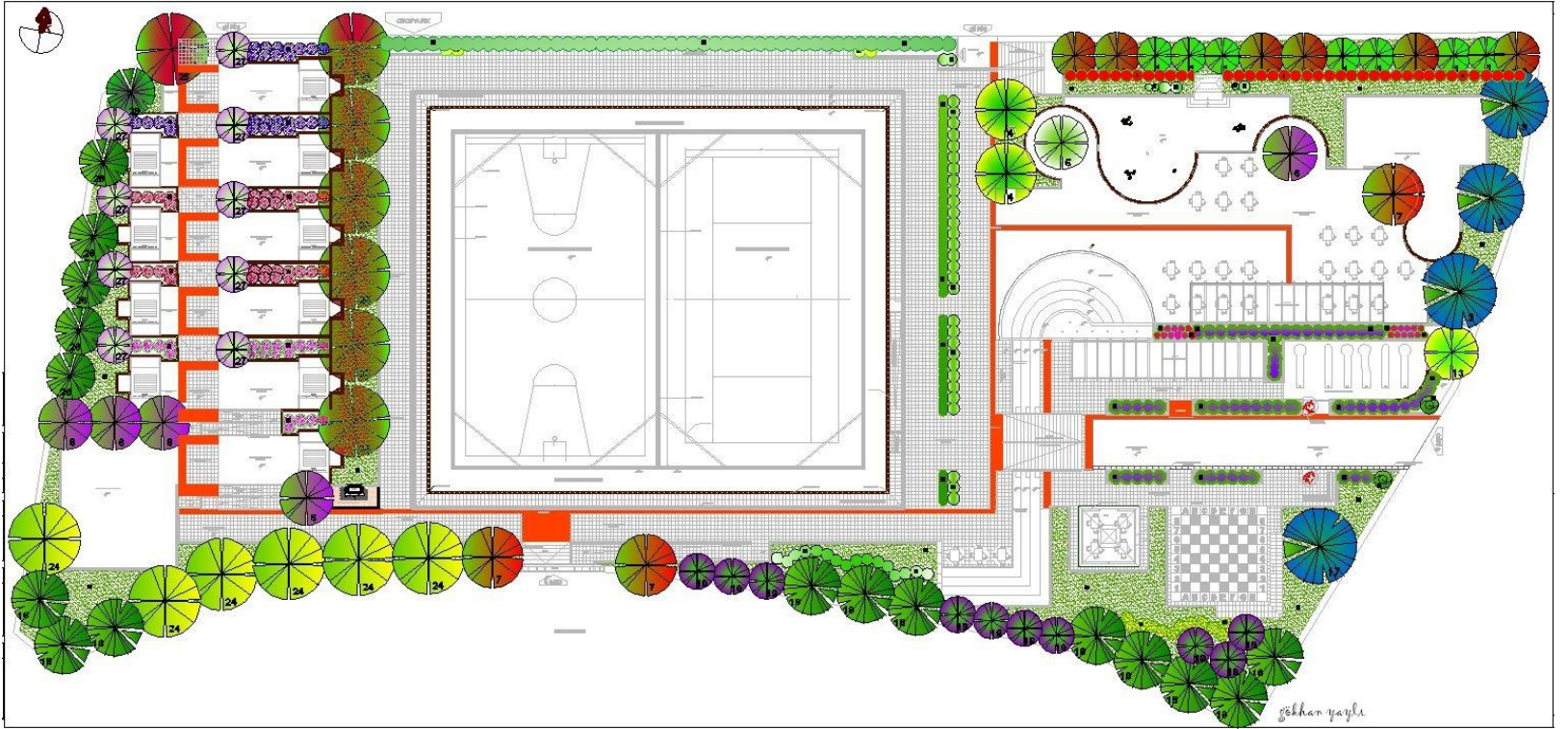
Park Alanının İmar Planındaki Durumu

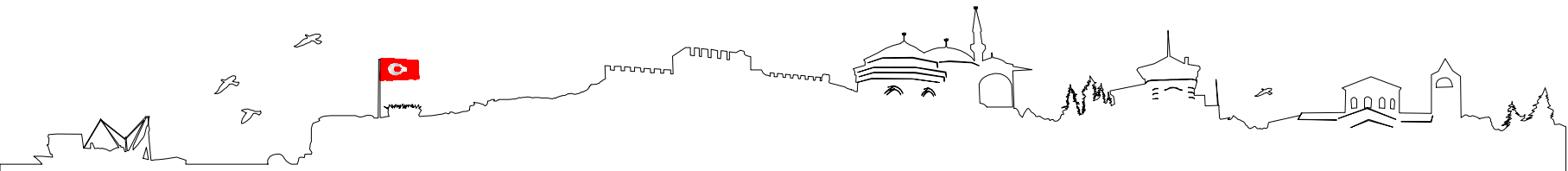

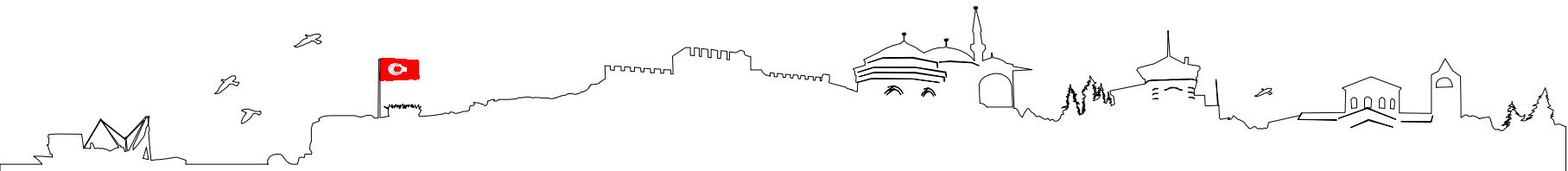

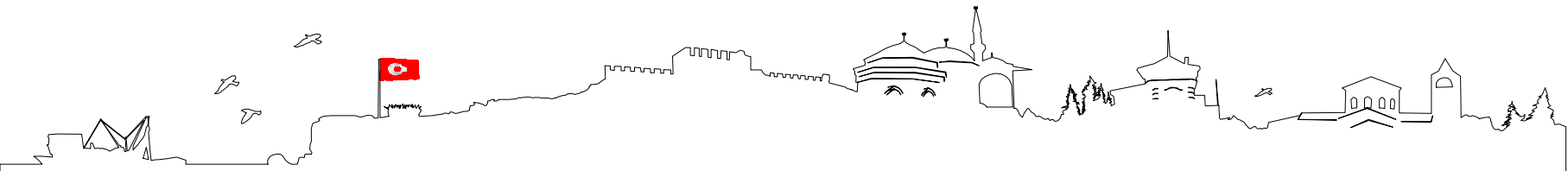
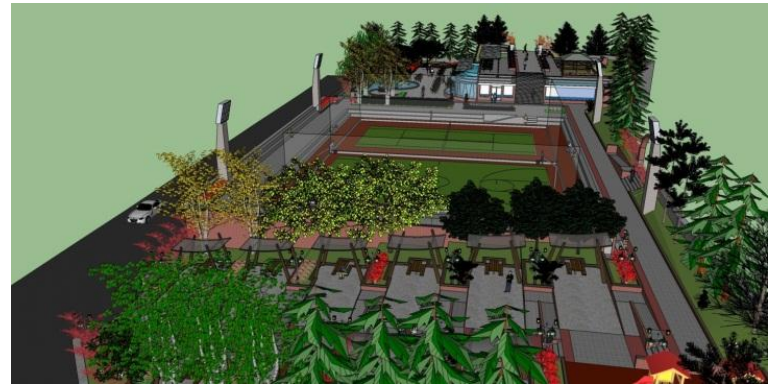

Alan	5653 m ² (Yatay Düzlemde)
Yeşil Alan	1070 m ²
Sert Zemin	2910 m ²
Kauçuk Zemin	1515 m ² (Ç.O.A. , Koşu Pisti, Spor Sahaları)
Su	167 m ²
Kafeterya ve jimnastik salonu	597m ²
Kapalı spor alanı	400m ² (squash kortu 62 m ² , 2 adet jimnastik salonu 160 m ²)
Emzirme ve bez değiştirme odası	9.6m ²
Çocuk oyun alanı	52m ²
Squash salonu	55m ²
Spor salonu	51 m ²
Sauna (erkek / kadın)	7.4m ² - 6.3 m ²
Kafeterya / mutfak	86.62m ² / 34.12 m ²

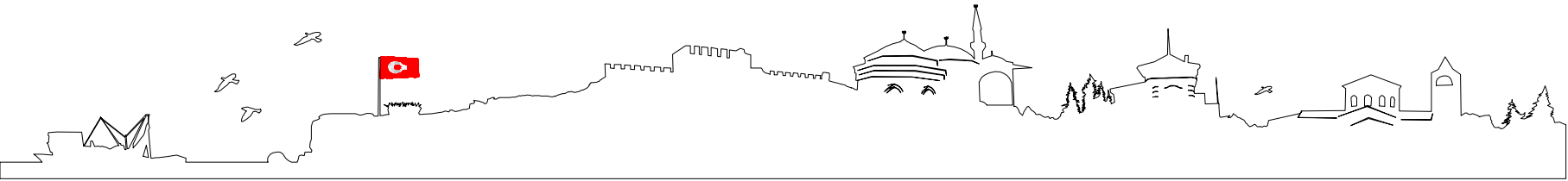

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. PROJENİN HEDEFLERİ VE ÖNCELİKLERİ

PROJENİN HEDEFLERİ

Trabzon Belediyesi 2010 -2014 yılı stratejik planında "kentsel gelişim ve yapılanma" amacıyla stratejik planlama hedefiyle sağlıklı yaşam için, fiziksel aktiviteleri artırmaya yönelik açık mekânlarda fitness ve spor alanlarının oluşturulması ve sosyal ve toplumsal yapının geliştirilmesi amacıyla stratejik planlama hedefiyle insanımızın ve şehrimizin kültür-sanat ve spor alanında gelişimine katkı sağlamak Trabzon'un tarihi, doğası ve turistik değerlerinin koruyarak tanıtmak gelecek nesillerle aktarmak hedeflenmektedir.

Trabzon Belediyesi'nin geleceğin kenti çerçevesinde belirlediği sloganlarından biri de "Spor Kenti Trabzon" 'dur. İlimiz ayrıca Türkiye'nin ilk Olimpiyat kentidir. Bu hedef doğrultusunda kentte spor alanları ve aktivitelerine öncelik verilmektedir⁵.

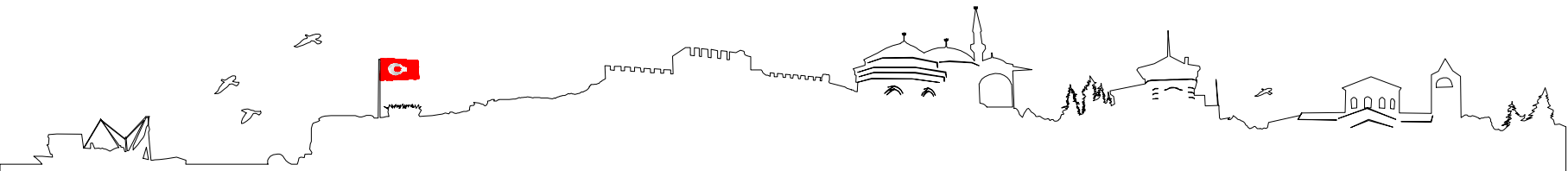
13. Mexico City, 14. Varşova, 17. Montreal, 22. İstanbul Uluslararası Mimarlık Kongrelerinde yapılan saptamaların ve alınan ilke kararlarının bir bölümü yeşil konusunu kapsamıştır⁶. Yapılan saptamaların temelinde;

- Kentlerde yeşil alanlar yetersizdir,
- Yeterli dahi olsalar, merkezden ve yoğun konut bölgelerinden uzakta yer aldıklarından erişilebilirlikleri zayıftır,
- Kentlilerin haftalık boş zaman değerlendirme alanlarıyla bağlantıları yetersizdir,
- Genelde, zaten az olan spor tesisleri geçici olarak kullanıcıya uzak kent gelişme alanlarına yerleştirilmiştir. Bu alanlar yapılaşınca spor alanları başka kullanımlara aktarılmaktadır.

İlke olarak ise;

- Her mahallede farklı yaş grupları için oyun, spor, dinlenme, vb. alanların akılcı biçimde düzenlenmesi,
- Kentteki çöküntü alanlarının temizlenerek kente yeşil alan olarak kazandırılması,-yeşil alanların kullanım amaçlarının net olması, konut ile bağlantılarının iyileştirilmesi,
- Haftalık boş zamanı değerlendirmeye uygun alanların (piknik, spor, plaj, vb.) yaratılması,
- Açık alanların oluşturulmasında doğal elemanlardan ve topografyadan yararlanılması önerilmiştir. Farklı yaş gruplarına hizmet verecek donatı alanlarının kent bütünündeki dağılımı, mevcut arazi kullanım kararları ve

Nüfus yoğunluğu dikkate alınarak, hangi alanlarda, hangi büyüklükte donatı gereksinimi olduğu ve bu alanların etkin kullanımının nasıl sağlanacağını sorgulanması gerekmektedir. CBS'(Coğrafi Bilgi Sistemi)'nin sağladığı teknik imkânlar gerçekleştirilecek analizlerin sadece mekânsal sorgulamalarla sınırlı kalmamasını, demografik verilerin de mekânsal verilerle bütünleştirilerek analiz edilmesini sağlamaktadır. Bu CBS ortamında yapılacak sorgulamada yeşil alanların" rekreatif alan" görevini etkin olarak üstlenebilmeleri için şu üç temel ilkeyi sağlamaları beklenir:

-Erişilebilir olması, amacına uygun konumlanması; kent ve bölge ölçeğinde toplu taşıma ile erişilebilmeli, mahalle ve alt ölçeklerde yaya erişme uzaklığında olmalıdır. Toplumun tüm kesimlerince erişilebilmelidir.

-Büyükliğünün kullanım amacına uygun olması; kullanıcıdan uzaklaştıkça alan büyüklüğü ve olanak verdiği eylem çeşitliliğinin artması.

- Amacına uygun tasarlanması; talebe duyarlılık, ergonomi, güvenlik, estetik, vb. ilkelere uygunluk ve kullanımda çok amaçlılığın dikkate alınması⁷.

PROJENİN ÖNCELİKLERİ

Projemize, katılımcı bir ekiple hazırlanan stratejik planın öncelikleri dikkate alınmış, muhtarlar ve mahalle sakinlerinin sözlü talepleri dikkate alınarak gerçekleşen etütler sonucunda karar verilmiştir.

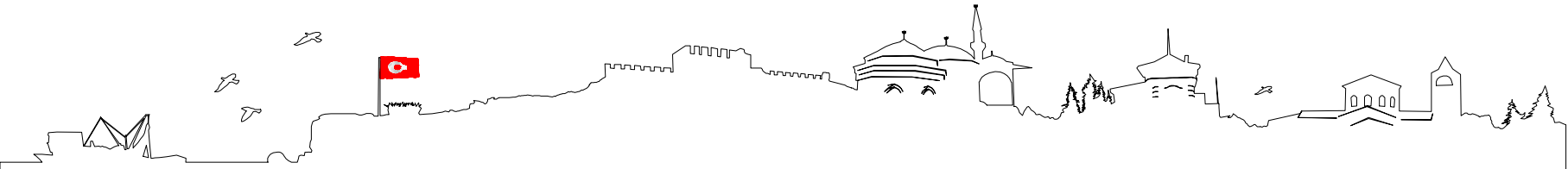
İSTENİLEN SONUÇLAR

Trabzon Belediyesi, yapılacak Spor parkı projesi ile öncelikle yöre halkının spora teşvik edileceğini ve daha fazla spor yapma olanağı bulacağını öngörmektedir.

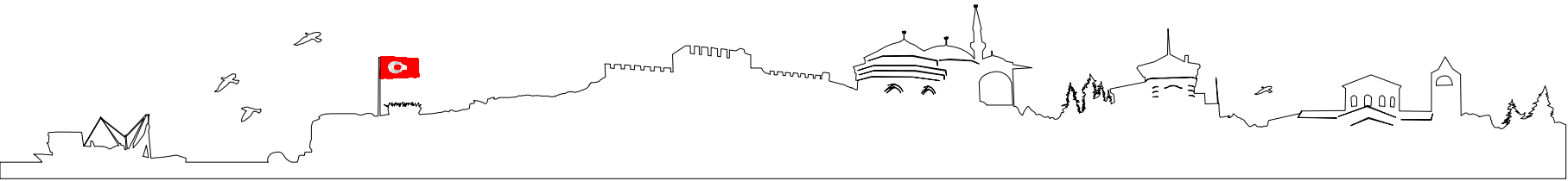
Bunun yanı sıra Spor Parkı'nda açık hava piknik yapma ve oturup, dinlenme imkânı bulacaklardır. Ayrıca bölge halkına erişilebilir bir spor hizmeti sunmak hedeflenmekte, Trabzon Belediyesi spora ve fiziksel egzersize verdiği önemi gerçekleştirdiği projeler ve çalışmalarla kanıtlamaktadır. Sahilde birçok alana egzersiz aletleri yerleştiren belediyemiz bunu eşit şekilde mahallelere yayma çalışması içindedir.

PROJENİN GELİŞTİRİLDİĞİ ÇERÇEVE

Spor parkının, mülkiyeti belediyeye adına kayıtlıdır. İmar planında park alanı olarak ayrılan ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesi sonucu terki alınmıştır. 2012 yılı belediyemiz performans programında konuya yer verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. MEVCUT DURUM VE DEĞERLENDİRME

TOPLUM GÖRÜNÜMÜ

Genel anlamda parkının tüm kentliye hizmet vereceği düşünülmeyle beraber, tesisin yapılacağı çevrede bulunan nüfusun etkileneceği göz önünde bulundurulmuş ve toplum görünümü çizilirken bu nüfusa ilişkin bilgilere de ayrıca yer verilmiştir.

TOPLUM NÜFUS GÖRÜNÜMÜ

Genel anlamda parkının tüm kentliye hizmet vereceği düşünülmeyle beraber, tesisin yapılacağı çevrede bulunan nüfusun etkileneceği göz önünde bulundurulmuş ve toplum görünümü çizilirken bu nüfusa ilişkin bilgilere de ayrıca yer verilmiştir.

NÜFUS

Nüfus Yapısı

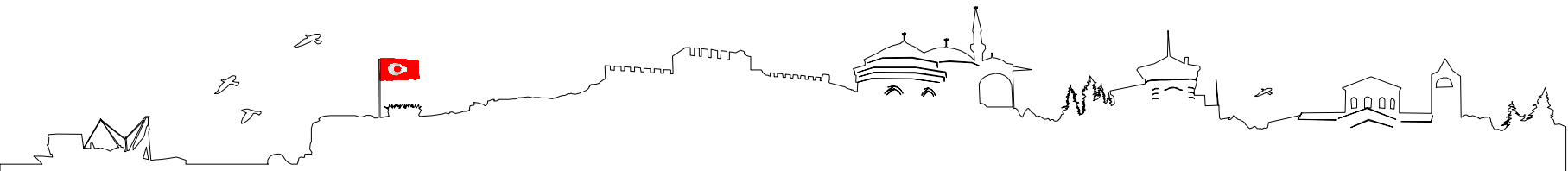
Trabzon kentinde kadın erkek oranı eşittir (%50- %50), Türkiye geneli (%49,75- %50,25) .

Tablo 1: 2009 yılı nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı

2009 Yılı Nüfusu		Yaş grubu yüzdeleri(%)						
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-64	65 ve üstü
Trabzon	765.127	6.97	7.41	8.24	8.73	8.89	50,00	9.76
Türkiye	72.561.312	8,48	8,55	8,96	8,59	8,65	49,76	7,01

Projenin uygulanacağı bölgede de cinsiyet oranı %50 ye yakındır. TÜİK verilerine göre 2009 yılında Trabzon'un toplam nüfusu 765,127'dir. Bu nüfusun %6,97'sini 0-4 yaş grubunda iken Türkiye toplamında aynı yaş grubunda %8,48, 65 yaş ve üzeri nüfus ta bu oran Trabzon da %9,76, Türkiye genelinde ise bu oran %7,01'dir. Tablodan da anlaşılabacağı üzere Trabzon da Türkiye geneline göre yaşlı nüfus (%9,76-7,01) daha fazla, 5 yaş altı nüfus (%6,97-8,48) Trabzon da daha azdır (Tablo 1)⁸.

Projenin gerçekleştirileceği bölgesi dikkate alındığında ise Trabzon kent nüfusu yapısına göre farklı olduğu görülmektedir. Tesisin yapılacağı üniversite mahallesi başta olmak üzere, tesise yakın bütün mahallelerde (1 Nolu Bostancı ve Kanuni mahalleleri hariç) 20-24 yaş grubunda %38'lere varan nüfus yığılması mevcuttur [Tablo 2]. Bu durumun sebebi üniversite yerleşkesinin büyük bölümünün bölgede olması, diğer eğitim kurumlarının da bölgede yaygın olması ve öğrenci yurtlarının, öğrenciye kiralık konutların bölgede bulunmasından da kaynaklanmaktadır.

Tablo 2: Trabzon İli Merkez İlçesi Proje Bölgesinde ki Mahalle Nüfuslarının Yaşa Göre Yüzdelik Dağılımı-2009 (31.12.2009ADNKS sonuçları - TÜİK)

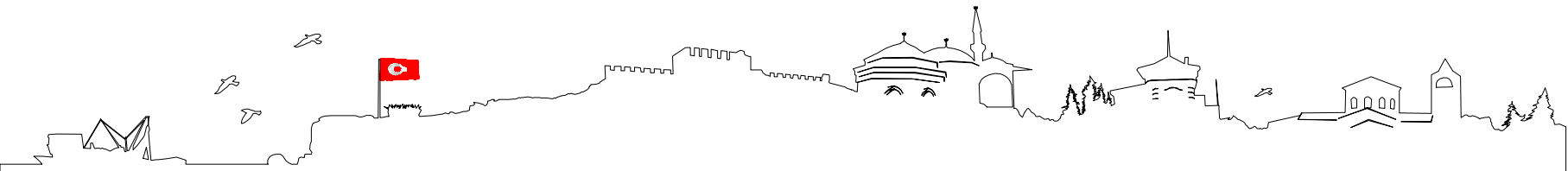
İl	İlçe	Mahalle Adı	Yaş grubu yüzdeleri(%)						
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-64	65 ve üstü
Trabzon	Merkez	Kalkınma	6,17	7,15	7,34	7,89	19,99	46,67	4,79
		Kanuni	7,29	8,27	10,38	6,45	7,99	53,72	5,89
		Konaklar	7,66	7,80	7,61	8,23	16,11	47,75	4,85
		Sanayi	7,27	7,16	9,23	9,03	14,90	47,70	5,01
		Üniversite	3,92	5,02	4,62	16,49	38,34	29,95	1,65
		1 Nolu Bostancı	5,72	6,65	8,75	8,98	8,28	51,81	9,80
		2 Nolu Bostancı	9,59	9,40	9,73	8,01	11,49	47,48	4,31

Mahalleler, aktif yaşam için doğal ortamlardır. Mahallelerde yaşayan insanların aktif yaşam olanaklarını en üst seviyeye çıkarmak gerekir. Bu amaçtan yola çıkarak çeşitli bölgelere spor parkları tasarlamak ve uygulamak yerel yönetimlerin amaçları arasındadır.

İnsanlar günümüzde özellikle çocuklar ve gençler aktif eğlence zamanını pasif eğlence zamanlarıyla örneğin; evde bilgisayar başında, internet hizmeti sunan işletmelerde, sohbet, oyun vb. işlemlerle geçirmektedir. Belediyelerin, hareketsiz yaşam biçimine sahip vatandaşların yaşadığı mahallerde spor tesisleri oluşturmak, engelliler için erişebilir aktif alanlar, yaşlıların sosyalleşebileceği alanlar, risk altındaki gençler için alternatif çözümler, kronik hastalıkların önlenmesine yönelik eylemler oluşturması gerekir. Hayata yapılacak yatırım fiziksel aktiviteyi desteklemektir. Bu bölgede halkın serbest ve ücret ödemededen yararlanabileceği spor sahaları azdır. Bu proje, bölgede yaşayan vatandaşların gerek boş vakitlerini değerlendirmede gerekse, sağlıklı yaşam için spor olanakları bulmada ve gençlerin kötü alışkanlıktan uzak tutmada güvenli bir ortam sağlayacaktır.

Engeliler:

Trabzon Valiliği Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 2011 verilerine göre Trabzon il merkezinde kayıtlı özürlü sayısı 3678 olup, bu sayının %60 kadın ve % 40 erkekler oluşturmaktadır. Yaş ortalamaları ise 35 yaş civarındır. Trabzon İl Milli Eğitim Müdürlüğü 2011 verilerine göre eğitim kurumlarına devam eden özürlü öğrenci sayısı 1529'dur⁹.

BİNA DURUMU;**Tablo 3:** Proje bölgesindeki mahallelerin bina sayılarına göre dağılımı¹⁰.

Mahalle ismi	Bina sayısı
Üniversite Mahallesi	543
Kalkınma Mahallesi	439
1 Nolu Bostancı Mahallesi	297
2 Nolu Bostancı Mahallesi	253
Konaklar Mahallesi	522
Kanuni Mahallesi	151
Trabzon Belediyesi sınırları içinde toplam bina	21.936

SAĞLIK DURUMU

Sağlık, yalnız hastalık ve sakatlığın olmayışı değil; beden, ruhen ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir.

Ölümler: Fiziksel hareketsizlik, Avrupa Bölgesinde yılda tahmini olarak 600.000 bin kişinin ölümüne yol açmakta ve prematüre ölüm ve sakatlanmalara bağlı olarak sağlıklı yaşam süresinde 5,3 milyon yıllık bir kayba neden olmaktadır (WHO).

Bugüne kadar ölüm istatistikleri ile birlikte üretilen ölüm nedeni istatistikleri, 2009 yılından itibaren ayrı bir istatistik olarak yayımlanmaya başlanmıştır. Ölüm nedeni istatistikleri, tüm il ve ilçe merkezleri ile hekimleri olan tüm yerleşim yerlerinde, hekimler tarafından görülen ölüm vakalarını kapsamaktadır. Bu vakalar için doldurulan "Ölüm Belgesi", hekimlerin bağlı bulunduğu sağlık kurumu aracılığıyla Türkiye İstatistik Kurumu'na bildirilmektedir.

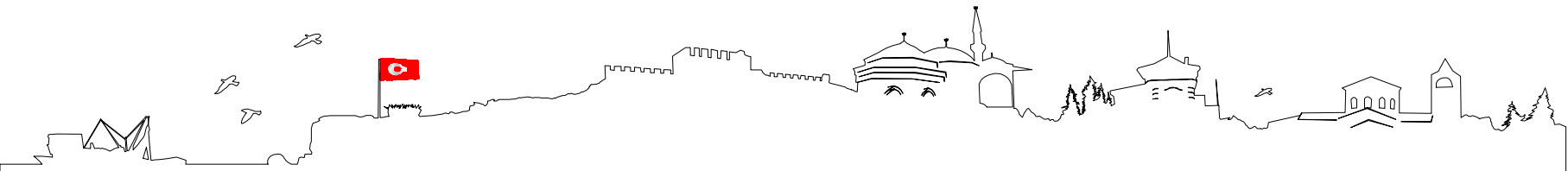
2009 yılında ilk defa olmak üzere, ölüm vakalarında ölüme sebebiyet veren ve ölüme ilgili tüm hastalıklar alandan derlenmekte, bu hastalıklar Uluslararası Hastalık Sınıflaması-10 (UHS-10)'a göre kodlanmakta, ölümün altında yatan nedeni de Dünya Sağlık Örgütü kurallarına göre bulunmaktadır. 2009 yılı altında yatan ölüm nedenleri, UHS-10'a göre seçilen bazı hastalık gruplarına göre cinsiyet ayrımında verilmiştir.

Ölüm nedeni bilinen vaka sayısı 280 531'dir.

2009 yılı verilerine göre alandan derlenen ve altında yatan nedeni tespit edilen 280 531 ölümün 155 274'ünü erkek ve 125 257'sini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Ölümlerin % 39,9'u dolaşım sistemi hastalıklarından kaynaklanmaktadır.

Ölüme sebep olan ilk beş hastalık grubu sırasıyla; % 39,9 ile dolaşım sistemi hastalıkları, % 20,7 ile habis ular, % 8,9 ile solunum sistemi hastalıkları, % 6,4 ile endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmaya ilgili hastalıklar ve % 4 ile dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler olarak görülmektedir (Tablo 4)⁸.

Tablo 4: Ölüm nedenlerinin cinsiyete göre dağılımı (2009)

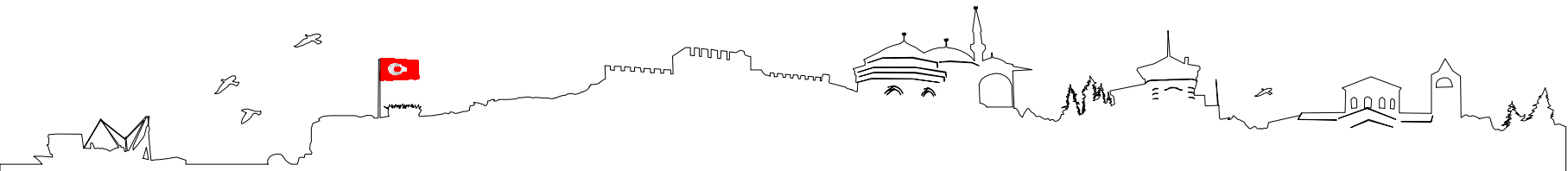
	Toplam	Erkek %	Kadın %
Toplam	100,0	100,0	100,0
Dolaşım sistemi hastalıkları	39,9	36,2	44,4
Habis urlar	20,7	24,4	16,0
Solunum sistemi hastalıkları	8,9	10,1	7,4
Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar	6,4	4,8	8,3
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler	4,0	4,9	2,8
Diğer	20,2	19,6	21,0

2009 yılı Bebek Ölüm Hızı bin canlı doğumda 13,1 olarak tespit edilmiş olup Neonatal Ölüm Hızı bin canlı doğumda 10,0'dır. Yine 2009 yılı için 5 Yaş Altı Ölüm hızı bin canlı doğumda 17,0 olup Anne Ölüm Oranı yüz bin canlı doğumda 18,4 olarak bulunmuştur¹¹.

Bebek ölüm Hızı 2010 Yılında Trabzon İlinde bin canlı doğumda 9,6 olarak bulunmuştur. En yüksek neden %19,1'le Respiratuar Disstres Sendromudur. Bebek ölümlerinin %38 inden daha fazlası solunum yolları ile ilişkilidir. Bebek Ölümlerinin %7,9 u aspirasyona bağlıdır ve bu konuda özellikle annelerin daha fazla eğitilmesi gerekir(Tablo 5). 2009 Yılında Trabzon da 2 anne ölümü saptanmış, 2010 Yılında Trabzon da hiç anne ölümü tespit edilmemiştir¹².

Tablo 5: Trabzon İli 2010 Yılı Bebek Ölümlerinin Nedenlerine Göre Dağılımı

Bebek Ölüm Nedeni	Sayı	Yüzde (%)
Respiratuar Disstres Sendromu	17	19,1
Sepsis	14	15,7
Konjenital Kalp Anomalisi	11	12,4
Aspirasyon	7	7,9
Metabolik Hastalık	7	7,9
Pulmoner Hemoraji	6	6,7
Konjenital Anomaliler	4	4,5
Prematüre	4	4,5
Alt Solunum Yolu Enfeksiyonları	4	4,5
Diğer	15	16,8
Toplam	89	100.0

Engelli Durumu:

Fiziksel aktivite engelliler için, sadece sağlığın geliştirilmesi ve hastalıkların önlenmesi için değil, aynı zamanda öncelikli engelden kaynaklanan ikincil engellerin sayısının azaltılması için de hayati önemdedir.

Engelliler için en belirgin kısıtlama, erişilebilir olmayan binalar ve tesislerdir. Engelliler, tesislere ve binalara erişimlerini kolaylaştıracak aktif destekten de yoksundur. Diğer unsurlar arasında ekonomik konular, eğlencilen tesislerine ulaşım eksikliği, olumsuz tavırlar ve algılamalar, bilgi eksikliğinden kaynaklanan engeller ve profesyonel bilgi ve eğitim eksikliği sayılabilir.

Modern toplumun en büyük sağlık problemlerinden biri olan özürlülük bireyleri, aileleri ve sosyal toplumu etkiler¹³⁻¹⁴. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) gelişmiş ülkelerde toplam nüfusun % 10'unu, gelişmekte olan ülkelerde ise % 12'sini özürllülerin oluşturduğunu kabul etmektedir¹⁵. Özürllülerin % 0,2'sinin görme, % 0,6'sının işitme, % 1,4'ünün ortopedik, % 3,5'ünün konuşma özürllüler, % 1'inin sürekli hastalığı olanlar, % 2'sinin eğitilebilir, % 0,3'ünün öğretilabilir zihinsel özürllüler olduğunu varsaymaktadır¹⁶ Ülkemizde ise 8 milyona yakın özürllü vardır¹⁷⁻¹⁸⁻¹⁹. 65 milyonluk nüfusta bu oran % 12'dir. Yine özürllü kişilerin birinci derecede yakınlarının da etkilendiği göz önüne alınırsa bu oran toplumun 1/3'üne kadar yükselir.

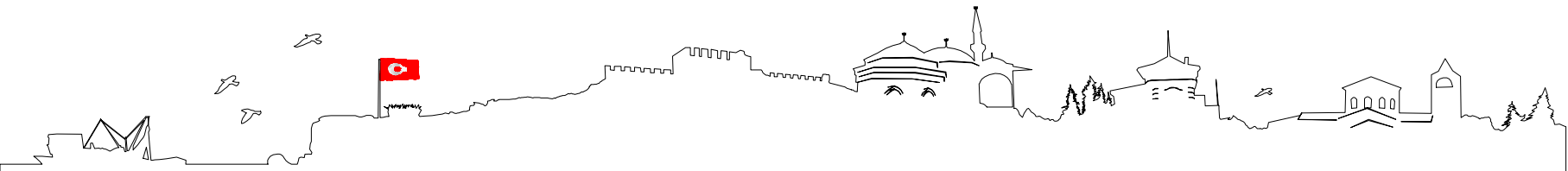
Özürllülerin büyük çoğunluğu gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır. Ve bu insanlar normal sağlıklı bireylerin faydalandığı sosyal ve ekonomik haklardan yararlanamamaktadır¹⁷. Ülkemizde yapılan çeşitli araştırmalarda hareket sistemi özürllülerinin prevalansı % 2,37; % 1,75; % 1,1 gibi değişik oranlarda bildirilmiştir¹⁸⁻¹⁹⁻²⁰⁻²¹.

Kronik Hastalıklar

Fiziksel hareketsizlik, kalp damar hastalıkları, diyabet, obezite, metabolik sendrom ve belli başlı kanser türleri gibi pek çok kronik hastalığın görülme riskini arttırmaktadır. Yönetimlerin, insanların çektikleri acıların yanında bu hastalık ve durumlara ilişkin mali yüklerle de ilgilenmeleri gerekmektedir. İngiltere'ye ait bir raporda, fiziksel hareketsizliğin yıllık maliyetinin (obezitenin maliyeti dâhil) 12 milyar İngiliz Sterlini olduğu hesaplanmıştır. Bu çalışma ve İsviçre'de yapılan benzer bir çalışmaya göre, fiziksel hareketsizliğin maliyetinin yılda kişi başına 220 Avro ila 440 Avro olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye'de kronik hastalık epidemiyolojisi ile ilgili sağlıklı bir veri tabanı bulunmamaktadır. Bu nedenle bu bölümde daha çok KTÜ Tıp Fak. Halk Sağlığı Anabilim Dalı (KTÜTFHS) tarafından Trabzon il ve ilçelerinde yapılan araştırmalar değerlendirilmiştir.

KTÜTFHS'ca yapılan bir çalışmada; 20 yaş ve üzeri kişilerde metabolik sendromu olanların %26,9 olduğu, kadınlarda bu oranın %31,3, erkeklerde ise %21,7 olduğu bildirilmiştir. Aynı çalışmada Alkol içme oranları 20 yaş ve üzerinde, Kadınlarda %1,1 iken erkeklerde %14,9 olduğu bildirilmiştir²². Başka bir çalışmada, Trabzon il

merkezi için, obezite oranları Kadınlarda %29,7, erkeklerde %15,8 bulunmuş ve aşırı kilolular ilave edildiğinde bu oranlar sırası ile %59,40, %61,23 olarak tespit edilmiştir²³. Katılımcıların %61'i kronik bir hastalığı olmadığını, %2,0'si ise kronik bir hastalığı olup olmadığını bilmediğini bildirmiştir. IDF Diyabet Atlasına göre, 2010 itibarı ile Türkiye erişkin (20-79 yaş) nüfusta diyabet prevalansı %7,4'tür. 2010 yılında gerçekleştirilen TURDEP- 2 ile Türkiye genelinde 20 yaş üstü bireylerde % 13,7'ye, Trabzon da ise %9,5 e ulaşmıştır. Bu prevalans DSÖ tarafından orta derece (%3-10) diabetes mellitus prevalanslı kabul edilen ülkeler olan Gana, Uganda, Bangladeş, İran, İspanya ve Filipinler'den sırasıyla %6,3, %8,1, %4,1, %7,8, %7,5 ve %5,1 değerleri üzerindedir. Avustralya'nın %1,9 ve Fransa'nın %1,7'lik düzeyinden yüksek ancak Bahreyn'in %25,5 ve Kuveyt'in %14,8'lik düzeyinden düşüktür.

20 yaş üzeri nüfustan yapılan örnekleme ile 4809 kişi üzerinde yapılan başka bir çalışmada KTÜTFHS'ca hipertansiyon prevalansı %44 kadınlarda %46,1, erkeklerde %41,6 olarak bulunmuştur²⁴. Trabzon il merkezinde, 15 yaş ve üzeri kadınlarda sigara içme oranı %24,9 iken erkeklerde % 59,1 olarak bildirilmektedir²⁵. Trabzon da ki 34 lisede ki öğrencilerde yapılan bir çalışmada öğrencilerin %10,4 ünün düzenli sigara içtiği belirtilmektedir²⁶.

YAŞAM BİÇİMLERİ

Gençlik Hizmetleri Ve Spor İl Müdürlüğü/Gençlik Merkezi Faaliyetleri

Gençlik Merkezi gençliğin, yönetime katılarak serbest zamanlarında kişisel istek ve yetenekleri doğrultusunda seçerek yaptıkları sosyo-kültürel ve sportif faaliyetlerin organizasyonunu yapan; kişisel ve toplumsal ihtiyaçlara cevap veren sosyal ve kültürel kurumlardır.

Gençlik Merkezinin Amaçları; Gençlerin serbest zamanlarını ilgi istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirmelerini sağlayacak sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle yönlendirmek ve yetiştirmek,

Gençlerin Atatürk İlkeleri doğrultusunda, ülkesine ve milletine yararlı, araştırmacı, yaratıcı, birleştirici yeteneklerini geliştirmek ve toplumsal hayata gönüllü olarak katılmalarını sağlamak,

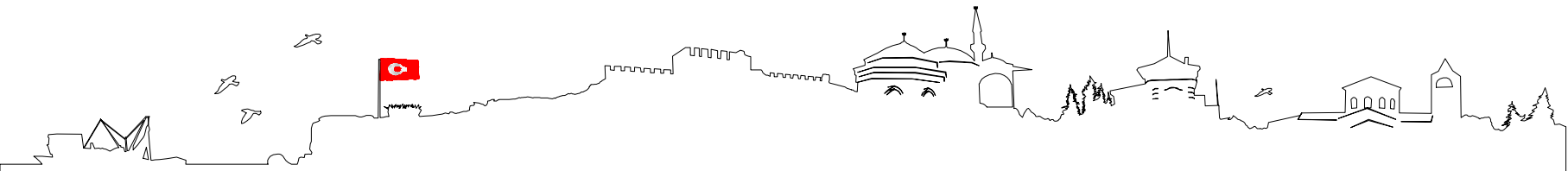
Gençlik merkezleri bünyesinde kurulacak gençlik kulüpleri vasıtasıyla bağımsız gençlik teşkilatının oluşumunu sağlamak,

Diğer illerdeki Gençlik Merkezleri üyeleri ile birlikte sorumluluk üslenmek ve farklılıklara hoşgörü ile bakmak gibi demokrasinin temeli olan davranış ve düşünüş kalıplarını kazandırarak, olumlu bir sosyal kişilik geliştirmelerine katkıda bulunmak,

Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle gençlerin ruh ve beden sağlıklarını korumak, milli ruh ve beraberlik duygularını güçlendirmek,

Gençlerin kültürel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarına cevap vererek, sorumlu bir kişilik geliştirmesini sağlamak ve zararlı alışkanlıklardan korumak.

Bilgi ve becerilerini arttırmak, gençlerin problemlerine yardımcı olmak, rehberlik ve danışmanlık yapmaktır²⁷.

ETKİNLİKLERİMİZ

Bağlama

Gitar

Satranç

Kolbastı

Tiyatro

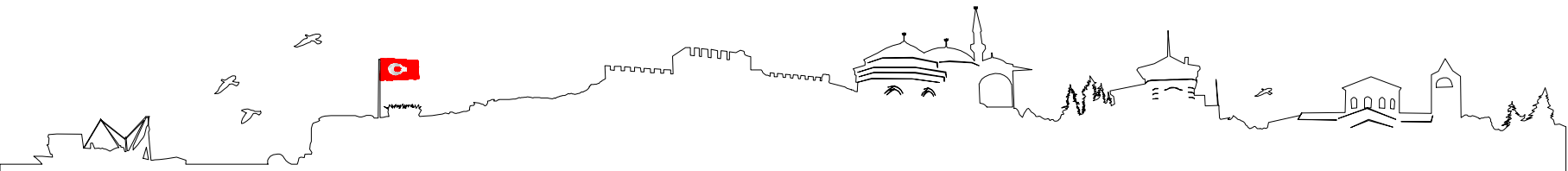
Resim ve El Sanatları

Madde Bağımlılığı Ve Zararlı Alışkanlıklar Konulu Panellerimiz

Türk Halk Oyunları

Trabzon belediyesinin

Kaymaklı mahallesinde	Karate salonu
Hamamizade	Karate salonu
Cemal kamacı spor salonunda	Karate-tekvando-body-kick boks-boks-aerobik
İnönü mahallesinde	Karate salonu
Yeni Cuma mahallesinde	Karate salonu
Kalkınma gençlik merkezinde	Tekvando salonu

Trabzon Kent merkezinde 8 adet ruhsatlı spor alanları kayıta geçmiştir. Bunların hemen hepsi halı sahadır.

Trabzon belediyesi sınırları içinde;

Aktif Yeşil Alanlar

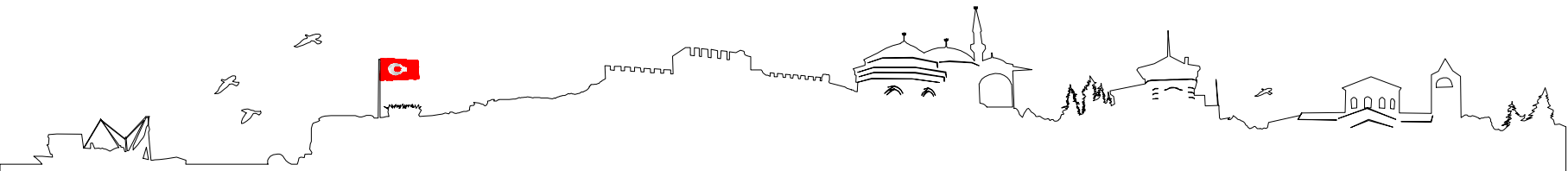
- Park
- Çocuk Bahçesi
- Oyun Alanları olarak 126 adet düzenleme bulunmaktadır.

Trabzon Belediyesi 2011 yılı içerisinde 102 egzersiz aleti yerleştirmiştir.

Tablo 6: Trabzon Belediyespor Kulübü Spor Branşlarına Göre Sporcu Sayıları²⁸.

	Lisanslı sporcu sayısı	Lisansız sporcu sayısı
Güreş	40	20
Boks	90	30
Karate	90	30
Kick boks	50	30
Taekwondo	100	40
Tenis	40	15
Yüzme	40	15
Çim hokey	25	10
Atletizm	30	15
Hentbol (yıldız minik)	30	10
Toplam	535	215

Katılım düzeyleri ülkeden ülkeye farklılık gösterse de Avrupa birliğinde, 7 günlük bir sürenin ardından fiziksel aktiviteye katılım oranları incelendiğinde, hiçbir fiziksel aktivitede bulunmama erkekler için %38 iken bayanlar için %43 olarak görülmektedir. Erkeklerin %18'i kadınların ise %12'si üst düzey fiziksel aktiviteye katılırken, boş vakitlerinde bir miktar fiziksel aktivitede bulunanların oranı erkeklerde %39 kadınlarda ise %35'tir. Trabzon ve ilçelerinde yapılan bir çalışmada 20 yaş ve üzerindeki kişilerin %44'ü hiç aktivitede

bulunmazken, %41.2'ü hafif düzeyde ve %14.8'i orta-ağır düzeyde aktivite yaptıklarını belirtmektedir²². Tüm ülke ve bölgelerde, tüm yaş gruplarında, kızlar erkeklere göre daha az aktiftirler. Ve yaş büyüdükçe cinsiyetler arası da fark artmaktadır. Bu farkların görülmesinin muhtemel sebepleri arasında cinsiyet stereotipleşmesinin görülmesi, kızların ve kadınların spor ihtiyaçlarına göre özel olarak kurgulanmış sistem ve programların bulunmaması, kızların ve kadınları spor aktiviteleri ve fiziksel aktivitenin liderlik rolünde az temsil ediliyor olması, evle ilgili sorumluluklar, çocukların ve yaşlıların bakımı yüzünden zaman sıkıntısı yaşamları ve özellikle geceleyin kişisel emniyetlerinden kaygı duymaları sayılabilir. Yerel yöneticilerin cinsiyete dayalı eşitsizliğe çözüm aramaları, kızların ve kadınların aktif olmasını sağlayacak modelleri ve etkinlikleri desteklemesi gerekir. Yerel yönetimler, aktif yaşam için dışlayıcı olmayan ve yaşlı dostu bir çevre oluşturabilir. Gençler, yaşlılar ve engelliler dahil herkes bundan yararlanabilir.

Fiziksel aktivitenin sağlık ile ilgili öneme sahip bazı faydaları, Kalp hastalığı, inme, TIP2 Diyabet, obezite, metabolik sendrom kolon kanseri ve osteoporoz riskinin azaltır. Gücü, esnekliği, dayanıklılığı ve kemik yoğunluğunu korur veya artırır. Yaşlı insanlarda düşme riskini azaltır. Zihinsel sağlığı ve ruhsal durumu iyileştirir, depresyon ve endişe belirtilerinin hafifletir ve sosyal becerilerle öz saygıyı güçlendirir.

Vücuttaki yağ oranının düşürerek ve kas kütlesinin artırarak kilonun korunmasına veya kilo vermeye yardımcı olur²⁹.

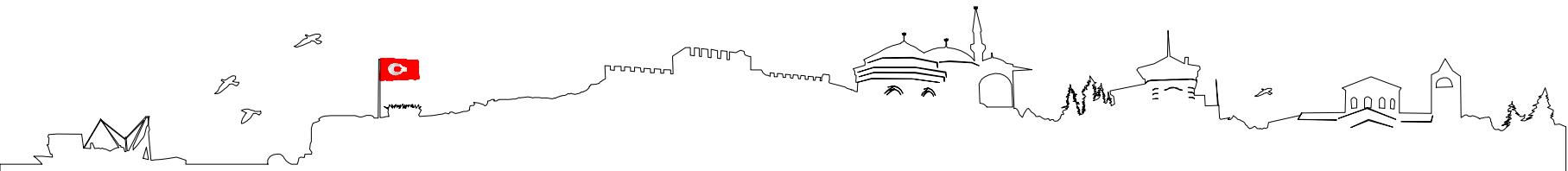
4.1. FİZİKSEL ALTYAPI ve YAŞAM KOŞULLARI

4.1.1. FİZİKSEL ALTYAPI

MAHALLELERDEKİ PARK VE BAHÇE YETERLİLİĞİ

Belediyemiz ve M.P. M (Milli Prodüktivite Merkezi) ortak çalışması ile 2007 Yılında Trabzon Merkez 39 Mahallesinde, 381 bayan denek üzerinde yapılan **"Kadınların Kentsel Hizmetlerden Yararlanma Düzeyleri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri"** konulu araştırma çalışması yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında sorgulanan konulardan biri olan, **"Park ve Bahçe Yeterliliği"** memnuniyet düzeyinin mahallelere göre dağılımı Tablo 7 ki gibidir.

Araştırma çalışmasında elde edilen sonuçlara göre Aydınlıkevler, Bahçecik, Cumhuriyet, Çarşı, Değirmendere, Esentepe, 2 Nolu Bostancı, 2 Nolu Erdoğan, İskenderpaşa, Karşıyaka, Kalkınma, Konaklar, Kurtuluş, Sanayi, Toklu, Yenimahalle ve Zafer Mahalleleri 18-65 yaş kadınları, Mahallelerindeki Park ve Bahçe yeterliliğine çok kötü veya kötü cevaplarını vermişlerdir (Tablo 7)³⁰.

Tablo 7: Trabzon İl Merkezindeki Proje Bölgesinde ki Mahallelerdeki Kadınların, Park- Bahçe Yeterliliği Konusundaki Memnuniyet Düzeyleri Dağılımı.

Mahalle Adı	Değerlendirme					
	Çok kötü	Kötü	Orta	İyi	Çok iyi	Toplam
Kalkınma	0%	72,7%	18,2%	9,1%	0%	100,0%
Kanuni	0%	0%	100,0%	0%	0%	100,0%
Konaklar	0%	60,0%	40,0%	0%	0%	100,0%
Sanayi	60,0%	40,0%	0%	0%	0%	100,0%
Üniversite	27,3%	27,3%	27,3%	18,2%	0%	100,0%
1 Nolu Bostancı	0%	0%	50,0%	50,0%	0%	100,0%

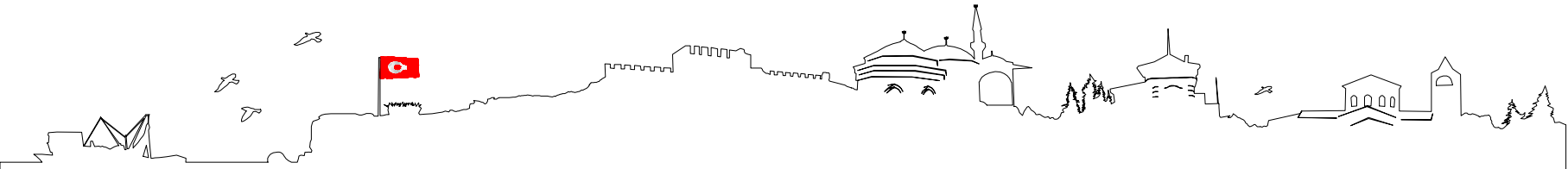
2004-2007 Yılları arasında mahallelerde yapılan parklar ve çocuk oyun alanlarını dikkate aldığımızda ise aşağıdaki sonuçlar elde edilmektedir.

Mahalle Adı	Yapılan Park Sayısı	Yapılan Çocuk Park Sayısı	Toplam
Kalkınma	-	-	-
Kanuni	-	-	-
Konaklar	-	1	1
Sanayi	1	-	-
Üniversite	-	2	2
1 Nolu Bostancı	-	-	-

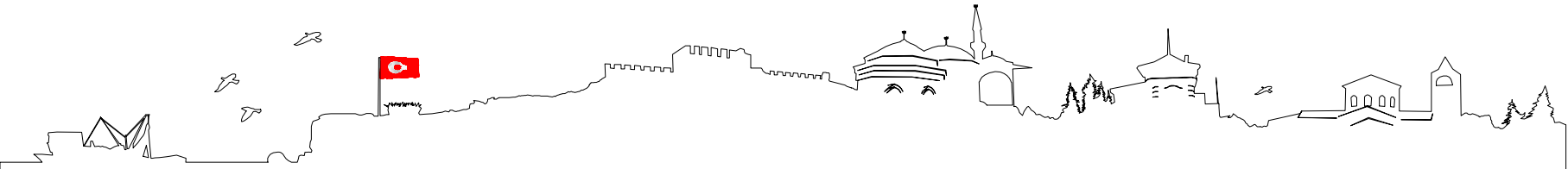
Park ve Bahçeler Müdürlüğü 2012 Ocak verilerine göre;

Mahalle Adı	Toplam
1 Nolu Bostancı	-
Kalkınma	4
Kanuni	1
Konaklar	5
Sanayi	4
Üniversite	2

2004-2007 Trabzon genelinde park sayısı	35
2007-2012 Trabzon genelinde park sayısı	35+73=108

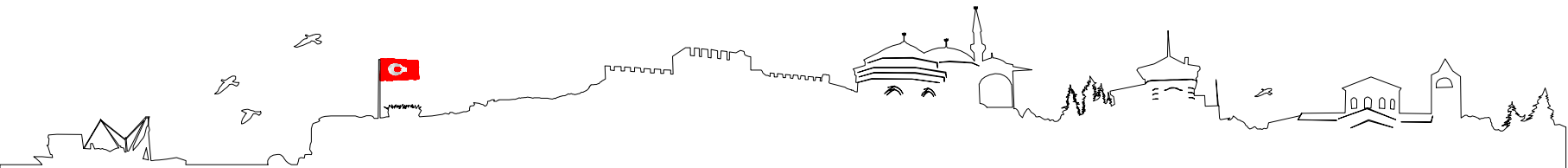
Trabzon il nüfusu 2010 verilerine göre, 763.714'dır. Bunun 415.652 il ve ilçe merkezlerinde 348.062 beldede ve köylerde yaşamaktadır. 2010 verilerine göre Trabzon belediyesi sınırları içindeki nüfus 234.063'dür³¹. 2009 yılı itibarıyla, şehirde Park, Çocuk Bahçesi, Oyun ve spor Alanları gibi aktif yeşil alanların miktarı toplam olarak 2.028.958 m² olup, kentte kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı 8,81 m²'dir. Bu rakam yönetmeliklerde sağlanması gereken 10 m²/kişi değerine yakın olmakla birlikte, tüm profile bakıldığında dengeli dağılmadığı görülmektedir (Tablo 8). Parkın inşa edileceği (dolayısı ile birinci, derecede hizmet edeceği) bölgedeki (1 ve 2 Nolu Bostancı, Kalkınma, Konaklar, Üniversite, Kanuni ve Sanayi mahallelerinden oluşan) yedi mahallede kişi başına düşen yeşil alan miktarı 2.07 m²'dir³². İnşa edilecek olan parkın toplam büyüklüğü 5.643 m²'dir. Parkın tamamlanması ile hizmet götüreceği bölgedeki aktif yeşil alan miktarını 2.18 m² yükseltecek olup, bunun kişi başına yansıma durumu 0.011 m²/kişidir. Bu rakam küçük görülmeyle birlikte Trabzon gibi arazının kıt ve değerli olduğu bir bölgede önemli olacağı aşîkârdır (Tablo 8).

Tablo 8: Trabzon İl Merkezinde, Mahallelere Göre Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan Dağılımı.

Sıra No	Mahalle Adı	Nüfus (2009 sayısı)	Toplam Aktif Yeşil Alan (m ²)	Kişi Başına Düşen Aktif Yeşil Alan m ² /Kişi
1	Aydınlıkevler	9805	5679.7118	0.58
2	Bahçecik	9417	428.5535	0.04
3	Bengisu	1366	0	0,00
4	Boztepe	11743	30039.4666	2.56
5	1 Nolu Beşirli	7656	276412.51	36.10
6	2 Nolu Beşirli	13233	206682.62	15.61
7	1 Nolu Bostancı*	857	214.6500	0.25
8	2 Nolu Bostancı*	2159	893.2263	0.41
9	Cumhuriyet	4570	0	0,00
10	Çarşı	1885	141970.77	75.31
11	Çömlekçi	2144	674.4677	0.31
12	Değirmendere	4183	4420.8384	1.06
13	Esentepe	4027	15505.2635	3.85
14	1 Nolu Erdoğan	10595	572.5223	0.05
15	2 Nolu Erdoğan	12307	5692.2724	0.46
16	3 Nolu Erdoğan	12586	6170.5500	0.49
17	Fatih	10834	82154.69	7.58
18	Gazipaşa	4407	0	0,00
19	Gülbaharhatun	3357	8992.1842	2.68
20	Hızırbey	3266	179642.2	55.1
21	İnönü	13057	924.5502	0.07
22	İskenderpaşa	2292	83000.04	36.21
23	Kalkınma*	5738	61301.3989	10.68
24	Kanuni*	713	1273.5732	1.79
25	Karşıyaka	6637	9896.94	1.49
26	Kaymaklı	5572	3944.2033	0.71
27	Kemer kaya	2146	55522.04	25.87
28	Konaklar*	3550	1174.0052	0.33
29	Kurtuluş	1291	12267.34	9.50
30	Ortahisar	1856	2815.2150	1.52
31	Pazarkapı	2356	242826.62	103.06
32	Sanayi*	2557	2789.5774	1.09
33	Soğuksu	7308	8822.53	1.20
34	Toklu	9994	204824.3	40.99
35	Uğurlu	1394	0	0
36	Üniversite*	8346	662.5559	0.07
37	Yalı	3918	80930.98	20.66
38	Yenicuma	8018	155.8497	0.02
39	Yeşilova	1659	0	0
40	Yeşiltepe	8006	2085.4563	0.26
41	Yenimahalle	2211	286922.43	129.77
42	Zafer	1383	671.727	0.48
	Toplam	230399	2028957.8288	8,81

*Proje Bölgesinde ki mahalleler.

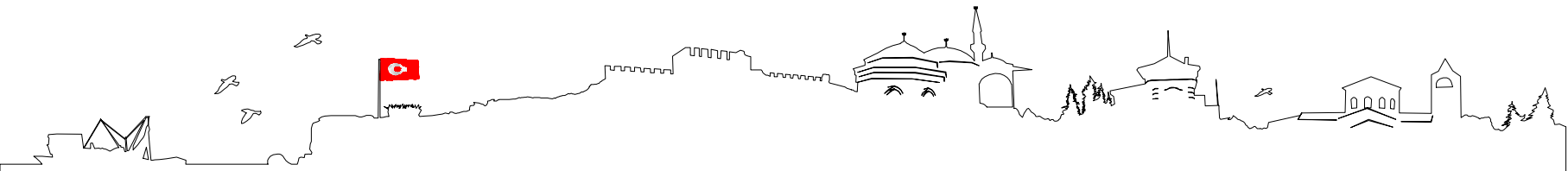

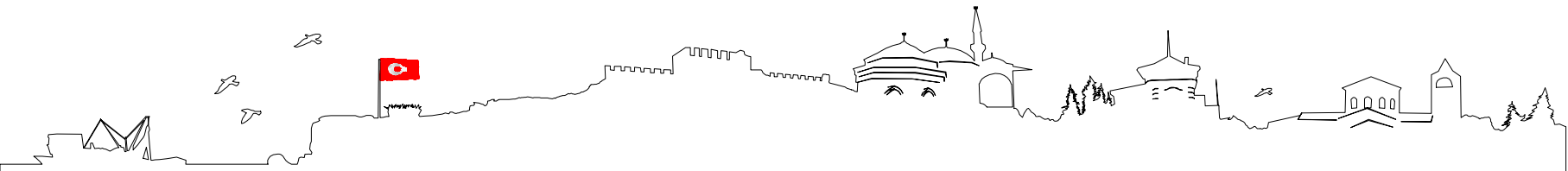
Bölgedeki eğitim kurumları; Trabzon il merkezinde toplam 91 okul ve 1635 derslik bulunmaktadır³³.

Parkın Yapılacağı Alanın Yakın Çevresindeki Eğitim Kurumları	Öğrenci Sayısı	Park Alanına Yürüme Mesafeleri
Ticaret İlköğretim Okulu (Kalkınma Mahallesi)	981	820 m
Mimar Sinan İlköğretim Okulu (Üniversite Mahallesi)	961	1.765 m
Kaan Dinler Anaokulu Kapasitesi	100	840 m
Bostancı Lisesi	480	517m
İmar planında okul sahası olarak belirtilen inşaatı yapılmamış alan (Tahmini)	400	20 m

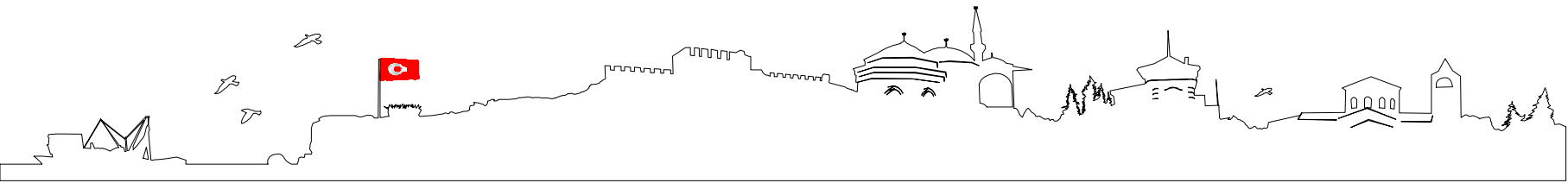
Ayrıca KTÜ ve KTÜ yurtlarına yürüme mesafesindedir. Bu bölge de birçok üniversite öğrencisi kiracı olarak konutlarda barınmaktadır. Üniversite mahallesinde G43BO1A1C pafta içerisinde Barışçıl Sokak üzerinde kamuya terkli 2.299,63 m²'lik imar planında park alanı olarak görülen alan ,yönlendirme ekibince ağaçlık ve yürüyüş alanı olarak planlaması önerilmiştir. (şekilde Ağaçlık ve yürüyüş alanı olarak planlanacak alan).

Şekilden de anlaşılacağı üzere spor parkının yakın çevresinde spor alanları, piknik alanları bulunmamaktadır³⁴.

4.1.2. ULAŞIM

Trabzon'da ulaşım ağırlıklı olarak dolmuşlarla sağlanmaktadır. Dolmuş, kişisel taşımacılık ile geleneksel otobüs taşımacılığı arasında bir noktaya düşen, genellikle otobüslerdeki gibi belli bir güzergâhı olan, fakat otobüslere ek olarak yolcu indirip bindirmek için herhangi bir yerde durabilme özelliği olan ve kalkış-varış vakitleri belirli olmayan bir ulaşım aracıdır. Dolmuşlara para ile binilmekte ve 9 kişi taşınmaktadır. Şehir içerisinde kişi başına düşen yayalaştırılmış alan miktarı $8,89 \text{ m}^2$ 'dir. 2013 sonu itibari ile bu miktarın $10 \text{ m}^2/\text{kişi}$ ye çıkartılması planlanmaktadır. Ayrıca kent içerisinde Mahallelere taşımacılık yapan 732 adet dolmuş, 81 adet T plakalı taksi ile Doğu, Batı ve güney yerleşkelere çalışan 1.082 adet Minibüs bulunmaktadır. Belediyemize ait 56 adet otobüsümüz mevcuttur. Bu otobüslerimizden 20 âdeti araç parkımıza yeni katılmış çevreye duyarlı araçlardır.

Belediyemizin özelleştirdiği 19 adet özel halk otobüsü bulunmaktadır. Özel Halk otobüslerimiz ile Belediye otobüslerimiz 34 adet hat üzerinde çalışmaktadır. Şehir merkezinde 285 adet durak yeri mevcuttur.

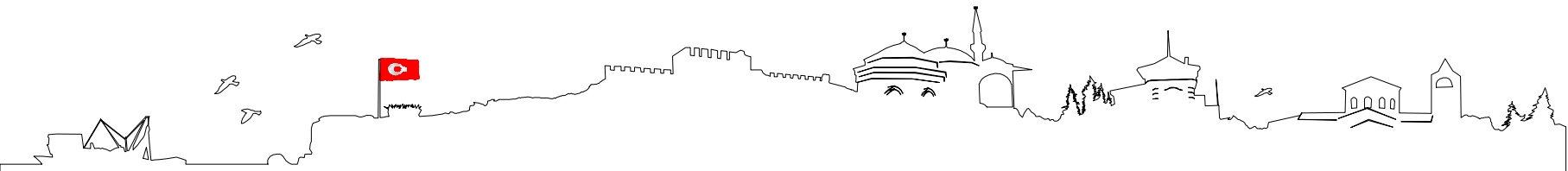
Trabzon'da kara, deniz ve hava ulaşımı yapılmaktadır. Trabzon ilinde demiryolu bulunmamaktadır. Deniz ulaşımı yaygın olarak kullanılan bir ulaşım biçimi değildir. Deniz ulaşımını yıllık yaklaşık 2700 kişi kullanmaktadır. Hava Ulaşımını kullanan kişi sayısı yıllık 1.965.201'dir³⁵. 2010 yılında Terminale gelen araç sayısı ise 67534 dır. Kişi anlamında herhangi bir rakam bulunmamaktadır.

Trabzon da ilçeler arasında taşımacılık ticari minibüs ve belediye kontrolündeki özel halk otobüsleri ile şehir içi taşımacılık ise ticari taksi dolmuşçuluğuna dayanmaktadır. Şehir içerisinde toplu taşımacılık yapan belediye otobüsleri ile özel halk otobüsleri de mevcuttur.

Yapılan anket analizlerinde Trabzon şehir merkezindeki yolculukların büyük kısmının yürüyerek yapıldığını göstermektedir. Sabah döneminde yolculukların türel dağılımın olarak %41'inin yürüyerek,%35'ininde toplu taşıma araçları ile yapılmaktadır. Otomobil yolculukları ise türel dağılım olarak %14'lük pay ile üçüncü sıraya düşmektedir. En önemli toplu taşıma türü, sabah toplu taşıma yolculuklarının %66'sını kapsayan dolmuştur. Belediye ve servis otobüsleri, toplu taşıma yolculuklarının %26'lık paylarını almaktadır. 09.30 ile 16.00 arasında, tür seçimi olarak yürüyerek yapılan yolculuklar daima ilk sırayı almaktadır³⁶.

Üniversite mah spor temalı park içi engelli ulaşılabilirlik raporu:

Parkin tamamına engellilerin yardımsız bir şekilde ulaşılabilirliği düşünülmüştür. Kuzey, güney ve doğuda bulunan park girişleri engelliler için uygun olarak düzenlenmiştir. Piknik alanında ve park girişlerinde bulunan engeli rampaları max %8 eğimli olarak planlanmıştır. Engelli rampaları standartlara(genişlik, korkuluk, sahanlık genişliği v.s)uygun olarak planlanmıştır. Ayrıca engellilerde spor yapma ihtiyacı göz önünde bulundurularak spor alanına giriş için standartlara uygun %8 eğimli bir rampa düşünülmüş ve saha girişleri engelsiz olarak

planlanmıştır. Alanın tamamı zeminde görme engelliler için takip ve uyarı tuğlalarıyla donatılmıştır. Bu tuğlalar merdiven rampa başlangıç ve bitişlerinde 63 cm genişliğinde tutulmuştur. Üniversite mahallesi spor temalı park projesi engelli vatandaşlarında yaşam hakkı düşünülerek azami ölçüde standartlara uygun olarak planlanmıştır.

Trafik Kazaları

Kentte 2010 yılında toplamda Kazalarda 18 ölüm ve 176 yaralanma olmuştur. Kentte 2009 yılında toplamda 835 kaza gerçekleşmiştir. Kazalarda 37 ölüm ve 1613 yaralanma olmuştur⁸.

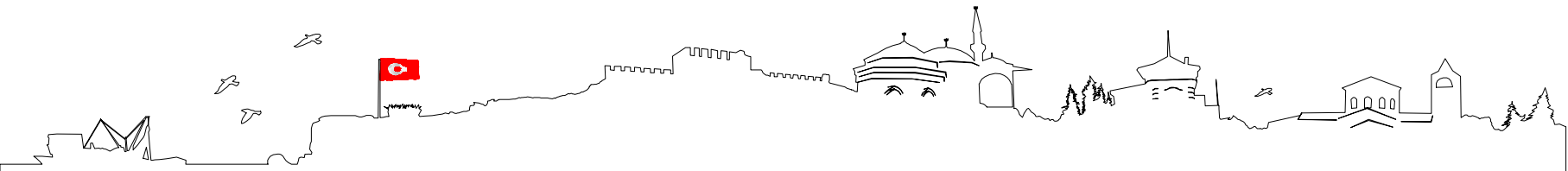
Mülkiyet Durumu Ve Ulaşımın Genel Değerlendirilmesi: Spor temalı park alanımız ülke sistemi koordinat düzlemi içerisinde G43B01A1B ile G43B01A1C paftaları içerisinde ve üniversite mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. 3194 sayılı imar kanunun 18.maddesi uyarınca belirlenen düzenleme bölgesi içerisinde %39,9 DOPO (Düzenleme Ortaklık Payı Oranı) oranı alınarak yapılan uygulama sonucu mülkiyet dokusu temizlenmeye çalışılmıştır. Yapılan imar uygulamasında 5643 m²'lik spor temalı alanın 5001 m²'si kamu eline geçmiş ve 642 m²'lik kısmının ise kamulaştırma ihtiyacı bulunmaktadır. Alan, yapılan imar uygulaması sonucu bölgenin imarlı güney kesimlerinde ciddi oranda yapılaşma görülmüştür. 2002 onaylı revizyon imar planında e=1.20 inşaat alanı ve h max=19.00 olarak görülmektedir. Belediyemiz imar ve şehircilik müdürlüğü tarafından yeni imarlı güney kesimlerine 3000m mesafe içerisinde son 5 yılda 20 adet bina ruhsatı ve 240 adet konut verilmiştir.

Ulaşım ve Erişebilirlik:

Spor temalı park alanımızın kuzey ve batısından 10 m'lik imar yolu, doğusundan 7 m'lik imar yolu ile 12 m'lik imar yolu geçmektedir. Güneyinden geçen 12 m'lik imar yolu en yoğun kullanılan yol durumundadır. Güneyden geçmekte olan Bostancı, Kavala, Zafonoz ve Çilekli yerleşimleri ulaşım ana aksıdır. Yaz aylarında kullanım çok daha fazla olmaklar beraber 23.12.2011 tarihinde sabah saatlerinde yapılan kişi sayımı ve gözlem sonuçlarına göre, 7.14-7.21 saatleri arası 9 kişi, 7.35 - 7.41 saatleri arası 13 kişi yaya olarak 12 m'lik ana aksı kullanmaktadır. Yani 1 saat diliminde 101 kişi.

22.12.2011 tarihli 17.40 ile 18.40 saatleri arasında yapılan araç sayımı ve gözlem sonuçlarında 17.40-17.50 arası 27 araç, 17.50-18.00 arası 23 araç, 18.00-18.10 arası 30 araç, 18.20-18.30 arası 34 araç, 18.30-18.40 arası 32 aracın ana aksı kullandığı gözlemlenmiştir. Yani saate 177 araç dakikada 2.95 araç çift yöne ulaşım sağlamaktadır. Pik saatte 20.33sn de bir araç geçmektedir. Yoğun trafiğin olduğu ana akslarda ve pik saatte 1 saat diliminde 2640 aracın geçtiği değerinden bu yolun yoğunluğunun 0.067 kadar yoğunluğunun olduğu bulunabilir. Görüleceği gibi alanda araç yoğunluğu bulunmamaktadır. Fakat yeni yapılmakta olan konutlardan sonra bu yoğunluk artacaktır.

Spor temalı park alanımız Kalkınma, Üniversite, 1 Nolu Bostancı, 2 Nolu Bostancı ve Sanayi mahallelerine yürüyüş yolu mesafesindedir. Spor temalı park alanımızdan her hangi bir raylı sistem geçmemektedir. Bisiklet

yolu bulunmamaktadır. Bölgenin topografik yapısı bisiklet yoluna engel teşkil etmektedir. Toplu taşıma aracı olarak belediye özel halk otobüslerimiz, Moloz-Tıp Fakültesi dolmuşları ile Tıp Fakültesi-Meydan dolmuşlarının bir kısmı 12 m'lik yoldan geçmektedir.

Üniversite Mahallesi Zafonoz Caddesi üzerinde bulunan Spor temalı park alanımız aşağıda belirtilen yerleşim birimlerine uzaklığı,

Eski Sahil Yolundan	1507 m
Yeni Sahil Yolundan	1947 m
Karadeniz Teknik Üniversitesinden	1361 m
Trabzon Kent Meydanından	4319 m'dir.

Spor Temalı Park alanının altında 96 araç kapasiteli otopark yeri bulunmaktadır. Bu otoparka araçların giriş-çıkışları 10 m'lik batı ve kuzey yollarından sağlanacaktır.

Spor Temalı Park alanının güneyinden geçmekte olan asfalt kaplamalı 12 m genişliğindeki ana araç aksının kaldırımları yaya güvenliği açısından korunmalıdır. Asfalt zemini işaretlemeleri, uyarıcı levhalar ve parka yaklaşma mesafesindeki hız kesici engellerin mutlak surette konulması gerekmektedir.

4.1.3 HAVA KİRLİLİĞİ

Hava Kirliliğinin Sağlık Etkileri; Kısa ve uzun süreli etkiler olarak incelenebilir.

Kısa süreli maruziyete bağlı etkiler;

Günlük hastalıklar

Solunum ve kalp - damar sıkıntısı nedeniyle hastane ziyaretleri

Solunum ve kalp - damar sıkıntısı nedeniyle acil bölümü ziyaretleri

Solunum ve kalp - damar sıkıntısı nedeniyle temel sağlık hizmetleri ziyaretleri

Solunum ve kalp - damar sıkıntısı nedeniyle ilaç kullanımı

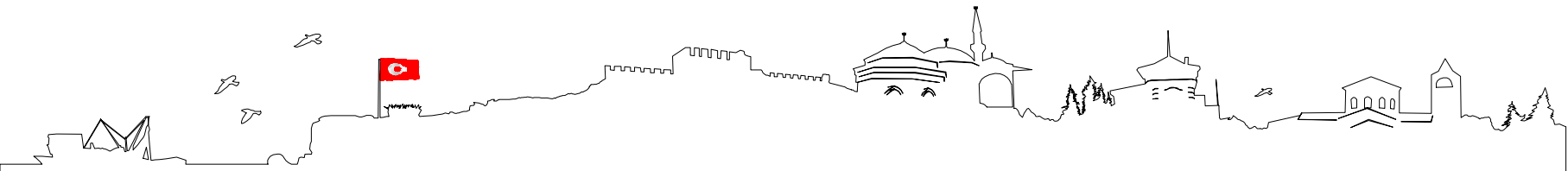
Kısıtlanmış aktivite

İşgünü, iş gücü kayıpları.

Okula devam edememe.

Akut belirtiler (Hırıltı, öksürük, balgam, solunum enfeksiyonları).

Fizyolojik değişiklikler (örn. akciğer fonksiyonları).

Uzun süreli maruziyete bağlı etkiler;

Solunum ve kalp - damar hastalığına bağlı ölüm

Kronik solunum hastalığı insidansı ve prevalansı (astım, KOAH, kronik patolojik değişiklikler)

Fizyolojik fonksiyonlarda kronik değişiklikler

Akciğer kanseri

Kronik kalp - damar hastalıkları

Rahim içi büyümede sınırlanma (zamanında düşük doğum ağırlığı, rahim içi büyümede gecikme, gebelik zamanı için küçük olma) gibi birçok hastalığa, hastalık belirtilerine, ekonomik kayıplara ve bütün bunlara bağlı erken ölümlere yol açar³⁷.

Trabzon kentinde son yıllardaki nüfus artışı ve buna bağlı olarak şehir merkezi ve çevresinde kural dışı yapılaşmaların olması, taşıt sayısının artması ve buna paralel yol güzergâhlarının ihtiyaca cevap verememesi, kıyıya paralel yükselen binaların inşa edilmesi, yeterli hava koridorlarının olmaması gibi daha sayılabileceğimiz birçok nedenden dolayı özellikle kışın (Kasım-Nisan) şehrimizde hava kirliliği problemi yaşanmaktadır.

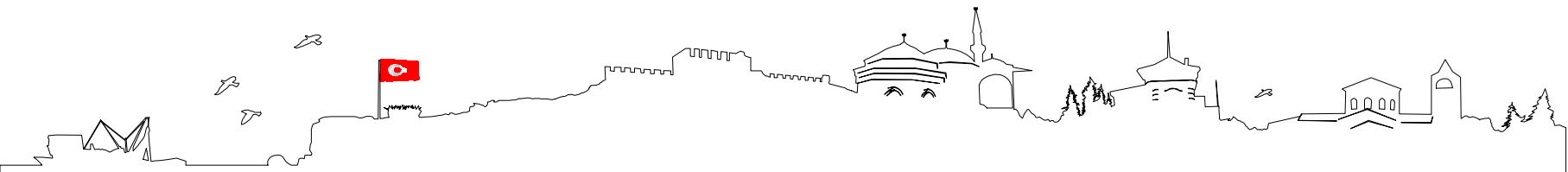
Trabzon kentinde kış dönemlerinde yaşanmakta olan hava kirliliğinin tespiti amacıyla Hava Kalitesi İzleme Ağı oluşturulmuştur. Bu kapsamda İl Çevre Ve Orman Müdürlüğü bünyesinde 2 (İki) adet sabit ve 1 (Bir) adet Mobil Hava (arızalı) Kalitesi İzleme İstasyonu bulunmaktadır.

İlimizde Hava Kalitesi İzleme Ağı oluşturmak amacıyla 2004 yılı içerisinde 1. Sabit Hava Kalitesi İzleme İstasyonu valilik binasının doğu cephesinde bulunan park alanı içerisinde, 2. Sabit Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ise Gazipaşa Mahallesi Zeytinlik Sokak İl Özel İdaresi otopark alanı içerisinde kurulmuştur. İkinci Sabit Ölçüm İstasyonu daha sonradan Fatih Park alanı içine kurularak, ölçümlere bu adreste devam etmektedir. bahse konu ölçüm istasyonlarında bulunan ve tam otomatik sistemle çalışan ölçüm cihazlarıyla SO₂ ve PM ölçümleri yapılmaktadır. Sabit Ölçüm İstasyonları, Mart 2007 Tarihi İtibariyle Çevre ve Orman Bakanlığı Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına Entegre Edilmiş Olup, Ölçüm İstasyonlarından Toplanan Ölçüm Verileri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Referans Laboratuvarı Veri İşletim Merkezine Aktarılarak İzlenmekte ve www.havaizleme.gov.tr Adresinde Eşzamanlı Olarak Yayınlanmaktadır. Tablo 9'da 1. Sabit Hava Kalitesi İzleme İstasyonu Verileri Görülmektedir.

Tablo 9: 2010-2011 Trabzon SO₂ (µg/m³) ve Partikül Madde (µg/m³) Değerleri

2010-2011 Kış Dönemi Ortalama Değerleri (Kasım, Aralık, Ocak, Şubat, Mart ve Nisan)	SO ₂ (µg/m ³)	PM (µg/m ³)
	7,305	77,306

2 Kasım 1986 Tarih Ve 19269 Sayılı Resmi Gazete 'de Yayımlanarak Yürürlüğe Girmiş Olan "Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'nde Kış Sezonu Ortalaması Sınır Değerleri Tablo 10'da Verilmektedir.

Tablo 10: Kış Sezonu Ortalaması Sınır Değerleri³⁸.

	Birimi	Sınır Değeri
Kükürt Dioksit	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	250
Havada Asılı Partikül Madde	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	200

Bilindiği üzere hava kalitesinin korunması yönetmeliği Çevre Ve Orman Bakanlığı tarafından 6 Haziran 2008 tarih ve 26898 sayılı resmi gazetede yayınlanmış olan hava kalitesi değerlendirme ve yönetimi yönetmeliği kapsamında yürürlükten kaldırılmış olup, yeni yayımlanan yönetmelikte düzenlenen kış sezonu sınır değerleri Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği' ne Göre Kış Sezonu Ortalama Sınır Değerleri³⁹.

	Birimi	Sınır Değeri	Yılı
Kükürt Dioksit	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	225	2009
Havada Asılı Partikül Madde	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	200	
Kükürt Dioksit	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	200	2010
Havada Asılı Partikül Madde	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	156	

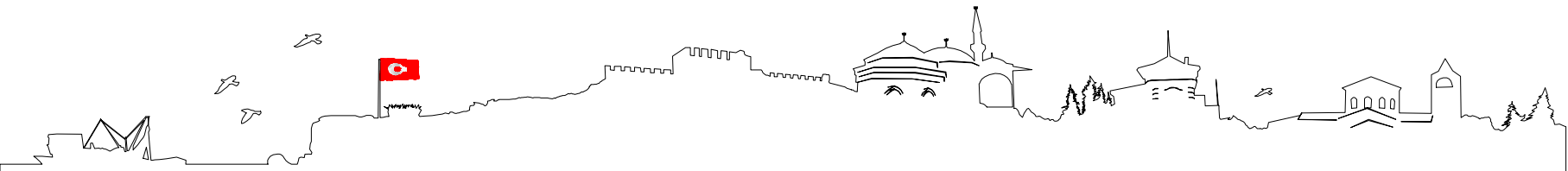
Tablo 11'de ki verilen değerlere bakıldığında iki yönetmelikte verilen sınır değerleri aşmadığı görülmektedir. Spor parkının yapılacağı bölgede doğalgaz kullanımı olduğu için kış dönemi için elde ettiğimiz partikül madde ve SO_2 verileri kullanım yaygınlaştıkça daha da aşağı düşecektir

Partikül madde bakımından, yönetmeliğe göre; 181 gün süren Kasım, Aralık, Ocak, Şubat, Mart ve Nisan kış döneminde 3 gün PM sınır değeri aşılmıştır.

2011 Ocak 22	Partikül madde(PM)	214
2011 Şubat 19	Partikül madde(PM)	219
2011 Şubat 23	Partikül madde(PM)	311

4.1.4 GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ

Dünya Sağlık Örgütü tarafından oluşturulan yönerge değerleri gürültü politikalarında yaygın biçimde kullanılır ve bunlar çeşitli durumlar için zararlı sağlık etkilerine neden olamayacak gürültü düzeyi eşiklerini belirlerler. Sağlık bu koşullarda refah ve mutluluğu kapsar⁴⁰.

Gürültünün insan üzerindeki etkileri incelenirken üç önemli etken göz önüne alınabilir:

- (1) Can sıkması,
- (2) İletişimi engellemesi,
- (3) Devamlı duyma bozukluğu riski.

Bunlarla beraber dikkate alınması gereken birçok etken bulunmaktadır, hacmin kullanımı, hangi zamanda kullanıldığı, gürültünün süresi ve tipi gibi.

Gürültünün insan sağlığına olan etkileri birkaç ana başlık altında toplanabilir.

Bunlar;

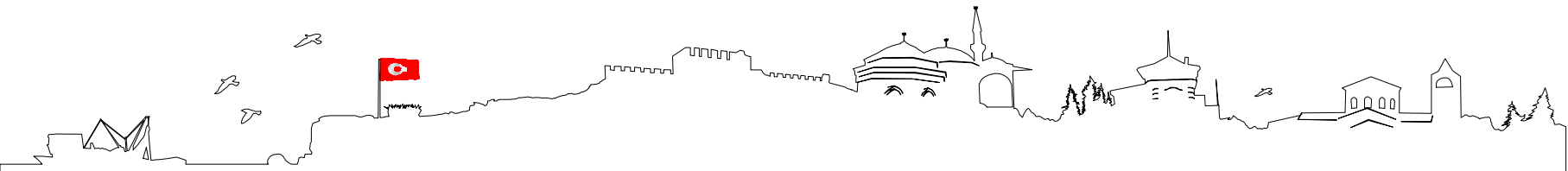
1. Gürültüye bağlı işitme bozukluğu
2. Konuşmanın engellenmesi
3. Gürültünün uyku üzerindeki etkileri
4. Gürültünün kalp - damar sistemi ve fizyolojik etkileri
5. Gürültünün ruh sağlığı üzerindeki etkileri
6. Gürültünün iş performansı üzerindeki etkileri
7. Gürültünün konut alanlarındaki genel davranış ve rahatsızlık üzerindeki etkileri olarak gruplaşabilir⁴⁰.

Gürültüsünün Konut Alanlarındaki Genel Davranış ve Rahatsızlık Üzerindeki Etkileri;

Gürültü rahatsızlığı küresel bir olaydır. Rahatsızlık, "Bireyi ya da grubu ters yönde etkileyeceğine inanılan bir olayla ya da koşulla ilişkili memnuniyetsizlik hissi" olarak tanımlanabilir. Ancak, insanlar gürültüye maruz kaldıklarında, rahatsızlığa ek olarak bazı olumsuz duygular hissederler. Bunlar, kızgınlık, hayal kırıklığı, hoşnutsuzluk, depresyon gibi duygular olabilir. Rahatsızlığın neden olduğu ve dereceleri çeşitli faktörlere bağlıdır⁴⁰.

Bunlar:

1. Gürültünün karakteristiği: Yoğunluğu, frekans spektrumu, zaman aralığı
2. Gürültüden kaynaklanan kesintiler: Konsantrasyon bozulması, TV izlemenin zorlaşması, vb.
3. Gürültüye karşı bireysel hassasiyet: Bireylerin gürültüye karşı hassasiyeti aynı değildir.
4. Gürültü kaynağına olan kişisel tavır: Çalan müziğin bize mi, başkalarına mı ait olduğu oldukça fark yaratır.
5. Gürültünün azaltılmasında başvurulacak yetkili ve etkin bir kurum olup olmadığı.

Gürültülerin Sınıflandırılması; Tablo 12 de gürültülerin sınıflandırılması verilmektedir.

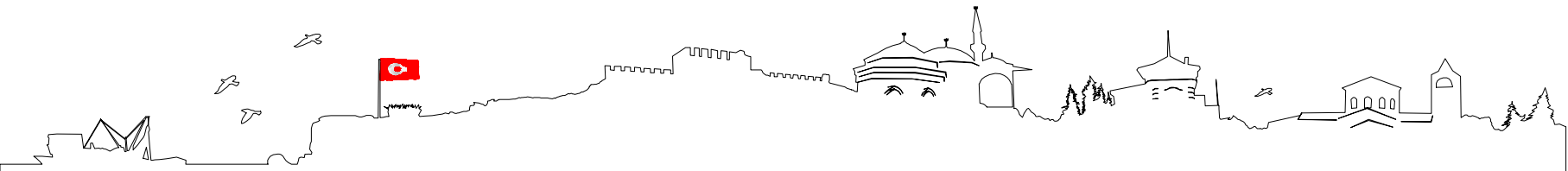
Tablo 12: Gürültülerin Sınıflandırılması⁴⁰.

30 – 65 dBA	I. Derecedeki Gürültüler • Konforsuzluk • Rahatsızlık • Sıkılma duygusu • Kızgınlık • Konsantrasyon ve • Uyku Bozukluğu
65 – 90 dBA	II. Derecedeki Gürültüler • Fizyolojik gürültü • Kalp atışının değişimi • Solunum hızlanması • Beyindeki basıncın azalması
90 – 120 dBA	III. Derecedeki Gürültüler • Fizyolojik gürültü • Baş ağrısı
120 – 140 dBA	IV. Derecedeki Gürültüler • İç kulakta bozukluk
140 > dBA	V. Derecedeki Gürültüler • Kulak zarının patlaması.

Gürültü seviyelerinin halk sağlığına etkileri Tablo 13 de gösterilmiştir.

Tablo 13: Farklı Düzeylerdeki Gece Gürültüsünün Halk Sağlığı Üzerindeki Etkileri⁴¹.

Bir yıl içerisindeki ortalama gece gürültü düzeyi (gece, dış mekân)	Toplumda gözlenen sağlık etkileri
<30 dB	Bireysel duyarlılıklar ve farklılıklar olabilmekle birlikte, herhangi bir önemli etkisi yoktur.
30 – 40 dB	Vücut anormal hareketlenmeleri, uyanma, uykuda bozulma, uyarılmalar. Etkinin yoğunluğu kaynağın yapısına ve vakanın sayısına bağlıdır. Hassas gruplar (örn. Çocuklar, kronik hastalığı bulunanlar ve yaşlılar) daha duyarlıdır. Ancak en kötü durumlarda bile etkiler az görülür.
40 – 55 dB	Negatif sağlık etkileri maruz kalan nüfus içinde görülmektedir. Birçok insan yaşamını gece gürültüsü ile baş etmeye uyarlamaktadır. Hassas gruplar daha şiddetli etkilenir.
>55dB	Durumun halk sağlığı için giderek artan bir tehlike olduğu düşünülmektedir. Negatif sağlık etkileri sıklıkla görülür, nüfusun belli bir bölümü büyük oranda rahatsız olur ve uykularında bozukluk görülür. Kalp -damar hastalık riskinin yükseldiğine ilişkin kanıtlar vardır.

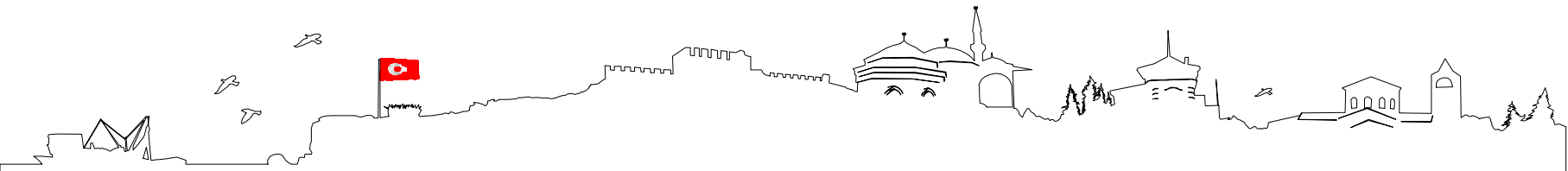
Sağlığı Korumak için Önerilen Değerler

İnsanların çoğunlukla yatakta olduğu zamanlarda dışarıdaki gürültü düzeyinin 40 dB'den daha fazla olmaması önerilir. 40 dB sağlık etkilerinin oluşması için sınır düzeydir. 40 dB sağlık etkileri için özellikle hassas gruplar açısından sınır düzeydir.

Geçici hedef 55dB'dir. Bu değer çeşitli nedenlerle kısa sürede Gece Gürültü Esasları'nın uygulanmasının mümkün olmadığı durumlar için önerilmektedir. Ancak hassas grupları korumaya yetmeyebilir sadece istisnai yerel durumlar için politika yapıcılar tarafından geçici olarak kabul edilebilirliği düşünülebilir⁴¹.

Arazi çalışması esnasında, alanın mevcut çevresel gürültü düzeyini tespit edilebilmesi için, belirlenen 4 noktada günün değişik saatlerinde gürültü ölçümleri yapılmıştır. Ölçümlere ilişkin sonuçlar tablo 14 gösterilmiştir.

Ölçüm Tarihi	15-16/03/2012
Ölçüm Cihazının Seri No/Tip/Model/Üreticisi	23890/Tip 1/SVAN 957
Ölçüm Cihazının Kalibrasyon Yeri ve Tarihi	15/03/2012 08:11:22

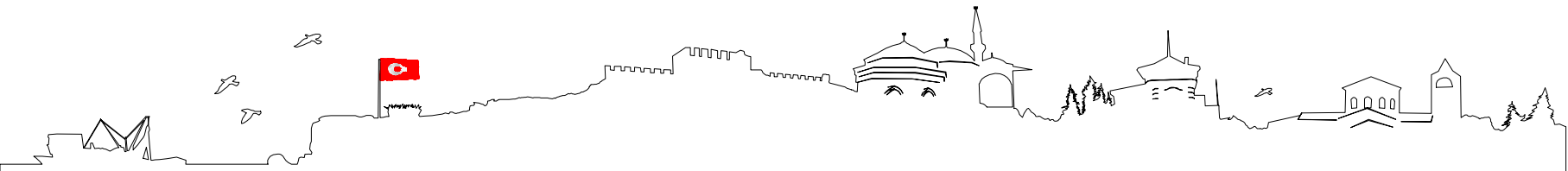
Tablo 14: Spor parkı civarında, çeşitli noktalardaki, günün değişik saatlerinde yapılan gürültü ölçüm değerleri dağılımı.

Ölçüm Yeri	Ölçüm Günü	Ölçüm Saati	Ölçüm Değeri Leq(dBA)	ÇGDY Yönetmeliği Sınır Değer
1.Nokta	15.03.2012	08:32:04	59	65
2.Nokta	15.03.2012	08:37:42	63,4	65
3.Nokta	15.03.2012	08:44:32	51,1	65
4.Nokta	15.03.2012	08:50:06	49,2	65

Ölçüm Yeri	Ölçüm Günü	Ölçüm Saati	Ölçüm Değeri Leq (dBA)	ÇGDY Yönetmeliği Sınır Değer
1.Nokta	15.03.2012	16:02:48	58,8	65
2.Nokta	15.03.2012	16:08:12	60,4	65
3.Nokta	15.03.2012	16:14:10	52,8	65
4.Nokta	15.03.2012	16:20:08	55,1	65

Ölçüm Yeri	Ölçüm Günü	Ölçüm Saati	Ölçüm Değeri Leq(dBA)	ÇGDY Yönetmeliği Sınır Değer
1.Nokta	16.03.2012	20:41:04	48,9	60
2.Nokta	16.03.2012	20:44:16	54,4	60
3.Nokta	16.03.2012	20:49:42	41,8	60
4.Nokta	16.03.2012	20:53:50	50,9	60

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, alanın mevcut çevresel gürültü düzeyi "Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği" ne göre sınır değerlerin altında tespit edilmiştir. Arazi içindeki karayoluna sınır ölçüm noktalarındaki değerler, diğer noktalara göre biraz daha yüksek olmakla beraber yine de sınır değerlerin altındadır⁴².

4.1.5. ELEKTROMANYETİK ALAN KİRLİLİĞİ

Spor parkı projesi yakınında yüksek enerji nakil hattı gibi elektro manyetik alan(EMA) oluşturacak bir yapılanma yoktur. Elektro manyetik Alan'ın insan sağlığı üzerinde etkileri olduğu bilinmektedir.

EMA nın insan sağlığı üzerine etkileri:

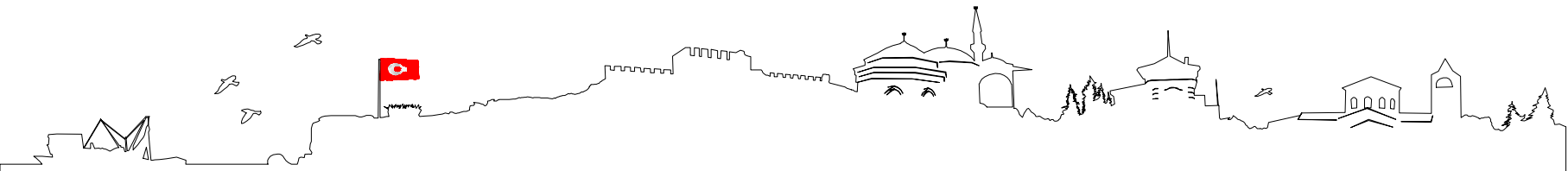
EMA kabaca genellikle kaynakları enerji hatları, elektrikli ev aletleri ve bilgisayarlar olan statik ve düşük frekanslı, elektrik ve manyetik alan ve kaynağı genelde radar, radyo ve TV yayınları, mobil telefonlar ve baz istasyonları, indüksiyon ocakları ve hırsız savar aletleri olan yüksek frekanslı ya da radyo frekanslı alanlar olarak ikiye ayrılır.

EMA Maruziyeti

Elektriksel akımla doğal olarak insan vücudunda da bulunurlar ve normal vücut fonksiyonlarının bir parçasıdır- lar. Vücuttaki sinirler, elektrik akımı aktarımı ile sinyallerini gönderirler. En çok biyokimyasal tepkimeler elektrik işlemlerini içerirler. EMA'nın İnsan üzerindeki dışsal etkileri en fazla, frekansın büyüklüğü ya da gücüne bağlıdır. Frekans basitçe, saniyedeki salınım ya da çevrim sayısı demektir. Radyo frekanslarda, alanlar kısmen emilirken ve dokunun içine az bir derinlikte işlerken, düşük frekanslarda EMA vücudun içine geçer. Düşük frekanslı elektrik alanlar iletken dokuların yüzeyindeki elektrik yüklerinin dağılımını etkiler. Düşük frekanslı manyetik alanlar, insan vücudunda çevrilen akımlar oluştururlar. Oluşan akımların gücü dışarıdaki manyetik alanın yoğunluğuna ve geçen akımların döngüsünün boyutuna bağlıdır. Yeterli büyüklükte ise, bu akımlar sinirler ve kaslarda uyarılmaya neden olur⁴³.

Biyolojik ve Sağlık Etkileri

Biyolojik etkiler, organizma ya da hücrelerin ölçülebilir tepkileridir. Bu tepkiler, kafein alımından sonra yükselen kalp hızı ya da havasız bir odada uyuyakalmak gibi sağlığa önemli bir zarar vermezler. Çevredeki değişimlere tepki vermek hayatın normal bir parçasıdır. Ancak, vücut, tüm çevresel değişiklikler ve gerilimlerin azaltılmasına yeterli telafi mekanizmalarına sahip olamayabilir. Devamlı çevresel etkilenme, az bile olsa, gerilimle sonuçlanırsa sağlık tehlikesi yaratabilir. İnsanlarda, elverişsiz sağlık etkisi, maruz kalanların sağlığında ya da iyilik durumunda saptanabilir bir bozulmaya neden olan biyolojik etkiden ileri gelir. Ulusal ve uluslararası yönergelerin önerdikleri temas limitlerine uymak, insan sağlığına zararlı olabilecek EMA etkilenmesine bağlı risklerin kontrolüne yardımcı olur. Bugünkü tartışma, etkilenme limitlerinin altında, uzun dönemli, düşük düzey temasların elverişsiz sağlık etkileri ya da insanların esenliklerine etkisi üzerinedir.

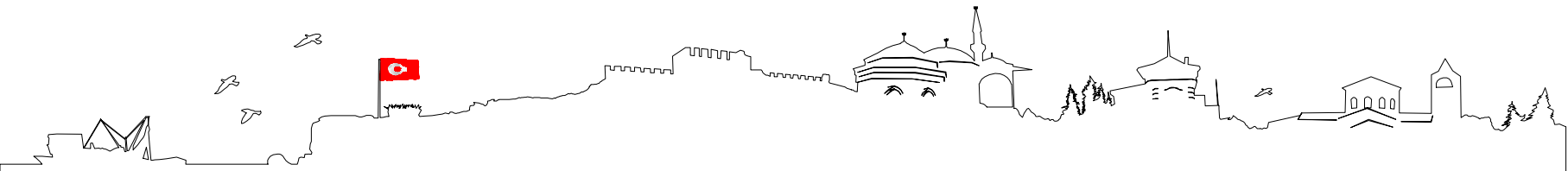
Bilimsel Araştırma Sonuçları

Belo Horizonte kenti, Birleşmiş Milletler'in Nüfus Kriz Komitesi tarafından 2007'de Latin Amerika'da yaşam kalitesinin en iyi olduğu kent olarak seçilmiştir ve dünyada da 45.sırada yer almaktadır. Ayrıca sağlık sistemi "çok iyi" olarak sınıflandırılmıştır. Kentte ilk Baz istasyonu 1996 yılında ruhsat almıştır. Araştırma dönemi boyunca toplam 856 Baz istasyonunun yerleştirildiği kentte 7191 kanser ölümü incelenmiştir. Kentteki kanser ölümlerinin yarısı, Baz istasyonuna 100 metre ve daha az mesafede yaşayanlarda gerçekleşmiştir. Kansere bağlı ölüm hızı, kent genelinde onbin kişide 32.12 iken Baz istasyonuna 100 metre mesafede yaşayanlarda onbinde 43.42'dir⁴⁴. Daha önce yapılan bazı araştırmalar, Baz istasyonlarının kısa erimde baş ağrısı, uyku bozukluğu gibi bazı belirtilere yol açabildiğini ortaya koymuştur⁴⁵⁻⁴⁶. Ancak uzun erimde ortaya çıkan kanser gibi etkileri inceleyen çok az araştırma bulunmaktadır⁴⁷. Ülkemizde Baz istasyonlarına bağlı elektromanyetik alan düzeyi için uygulanan sınır değerler, Uluslararası Noniyonizan Radyasyondan Korunma Komitesinin (ICNIRP) açıkladığı sınır değerlere göre belirlenmiştir. Bu sınır değerler, elektromanyetik alanın sadece kısa dönemdeki etkilerini göz önünde bulundurarak belirlenmiştir. Ülkemizde Baz istasyonlarına karşı açılan davalarda yapılan bilirkişi incelemelerinde bu sınır değerler belirleyici olabilmektedir. Yeni bilimsel araştırmalar, uzun dönemde bu sınır değerlerin altındaki düzeylerde de insan sağlığının olumsuz etkilenebileceğini göstermektedir. Yüksek enerji nakil hatları, Baz istasyonları vb EMA kirliliği oluşturabilecek durumlar önceden saptanarak, ortamdaki uzaklaştırmalı veya EMA kirliliğini azaltıcı önlemler alınmalıdır. İhtiyat İlkesi'ne göre sağlığa veya çevreye zarar verdiğine dair işaretlerin olması halinde eyleme geçmemenin doğuracağı risk, eyleme geçmenin doğuracağı riskten daha fazladır, dolayısıyla zararın olmadığı ispatlanana dek daha katı koruma önlemleri alınmalıdır⁴⁸.

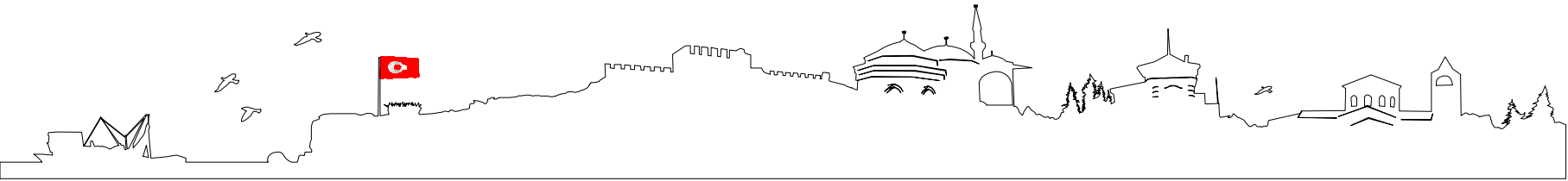
4.1.6. IŞIKLANDIRMA KİRLİLİĞİ

Artan nüfus yoğunlu ve teknolojinin gelişmesi ile birlikte kentsel açıklıklarda ışıklandırma ve aydınlatmalarda çok artış olduğu bilinmektedir. Kullanılan ışıklandırma ve aydınlatmalar son derece bilinçsiz ve ölçsüz biçimde uygulanmaktadır. Bu durum ışıklandırma kirliliğine yol açmaktadır. Işıklandırma ve aydınlatmaların bu biçimde ölçsüz ve gerektiğinden fazla kullanımının biyolojik ritmi ve melatonin düzeyini bozabileceğini ifade eden araştırmalar vardır. Aynı zamanda bu durum enerji kaybı olarak da değerlendirilmelidir².

Yapılması planlanan Spor Parkı Etkinlik Alanı'nda uygulanacak ışıklandırma ve aydınlatmaların gerektiği yeri, zamanında ve yeterli ölçüde aydınlatması için düzenlemelerin yapılması ve çevreyi ve insanları olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde düzenlenmelidir

BEŞİNCİ BÖLÜM

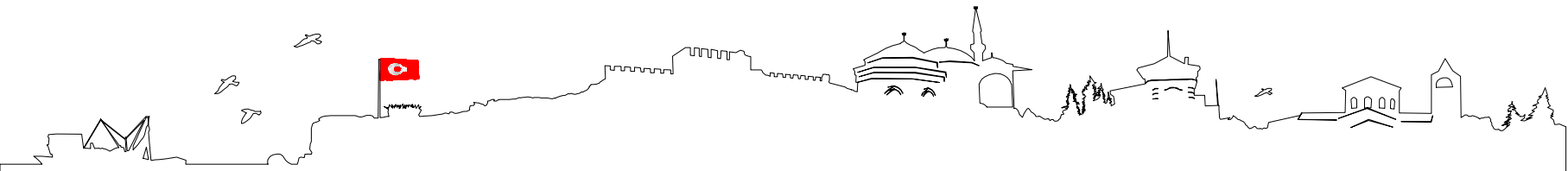

5. ETKİ ANALİZİ

5.1. SPOR TEMALI PARK ETKİNLİK ALANI ETKİ TABLOSU

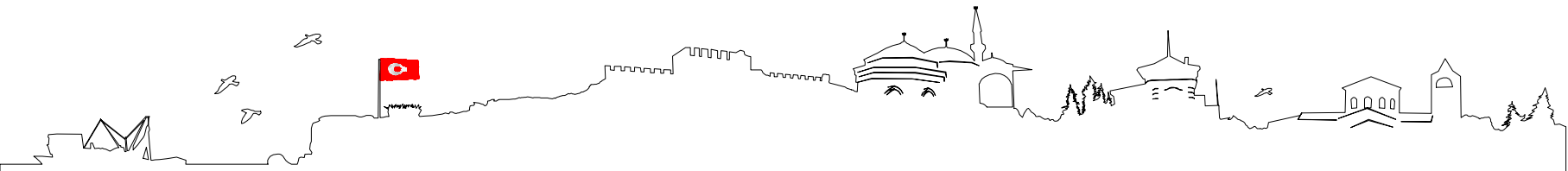
ÇEVRESEL VE FİZİKSEL KOŞULLAR

Sağlık Belirleyicisi	Etki alanı	Etki	Etkilenimin türü	(+)Veya(-)	Etkilenen Grup	Önerilen önlemler Ve değişiklikler
Gürültü Kirliliği	Spor Parkı Çevresinde Bulunan Konutlar ve işyerleri	Gürültü	Gürültü nün yol açabileceği akut ve kronik sorunlar: Uyku Bozuklukları, Baş Ağrısı, işitme sorunları, Konsantrasyon Bozukluğu, Stres ve sinirlilik	Negatif	O bölgede Yaşayanlar Hassas Gruplar	Alan Sınırlarına Sık Dokulu, Boylu, Gürültü Engelleyici Bitki Yerleştirilmesi.Alan Çevresine Geniş Yapraklı ağaçlarla ağaçlandırma, akustik dizayn, Diğer Gürültü Önleyici Tedbirlerin Alınması, trafik akışının düzenlenmesi
Aydınlatma Kirliliği	Çevrede Bulunan Konutlar	Gerektiğinden Fazla Aydınlatma Yapılması Sonucu Çevreye Yayılan Işık	Uyku Bozukluğu, Konsantrasyon Bozukluğu,	Negatif	O bölgede Yaşayanlar Hassas Gruplar	Işıklandırma Ve Aydınlatmanın Ölçülü Yapılması, ağaçlandırma ve Bitkilendirme,
Elektromanyetik Alanlar (EMA)	Spor Parkı, Spor Parkı Çevresindeki Konutlar ve işyerleri	Elektrik telleri, Radyo - TV Vericileri, Baz İstasyonları, diğer EMA kaynakları	Stres ve sinirlilik, Depresyon, Uyku bozukluğu, Dikkat eksikliği, Kulakta Çınlama, Hafızada Zayıflama, Kronik yorgunluk	Negatif	Tesisi Kullananlar, O bölgede Yaşayanlar	Baz istasyonlarının güvenlik mesafelerine ve güçlerine uygun projelendirilmesi ve tesisi, Radyo-TV vericilerinin yaşam alanlarından çıkartılması, elektrik ile aydınlatmada seçilecek araçların mevzuata uygun seçilmesi
Kentsel Tasarım	Tüm Proje ve Çevresi	Spor Parkı Ve Çevresi	Streste Azalma, Dinginlik Sosyal iletişimde Artma	Pozitif	Tesisi Kullananlar, Çevrede Yaşayanlar, Kentliler	Yapılacak karayollarının trafik akışını gürültü ve hava kirliliği oluşmasını engelleyecek şekilde yapılması, spor tesisinin ve çevresinin mimari açıdan dizaynının, kullanılacak renklerin özenle seçilmesi
Kentsel Tasarım	Spor Parkı ve Çevresi	Engelli Kullanımı	Sosyal Dışlanmada Azalma	Pozitif	Tesisi Kullanan Engelliler	Tesislerin Engellilerce Kullanılacak Biçimde Olması Önemlidir Ve Tüm Faaliyetlerde Buna Dikkat Edilmesi Tavsiye Edilir
Uygulama İmar Planı	Spor Parkı Alanı	İmar Planında Gösterilme Biçimi	Yapılaşma Yoğunluğu	Negatif		Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktarını Artırma Çalışmaları
			Sert Zemin Yoğunluğu	Negatif	Tesisi Kullananlar, Çevrede Yaşayanlar	Piknik alanında yeşil alan miktarı artırılması, piknik yapanlara mümkün olduğunca doğala yakın bir etki sağlanması

ULAŞIM						
Sağlık Belirleyicisi	Etki Alanı	Etki	Etkilenimin Türü	(+)Veya (-)	Etkilenen Grup	Önerilen Önlemler
Ulaşım	Projenin Çevresinde bulunan ulaşım ağı	Araç trafiğinin proje ile birlikte artması	Egzoz emisyonunda artış, gürültü	Negatif	Çevre Sakinleri ve Tesisi Kullananlar	Bölgeye toplu taşıma olanaklarının artırılması ve ağaçlandırma
		Projenin çevresinde bulunan ulaşım ağı	Yoğun trafik	Negatif	Trafikte Bulunanlar	Toplu taşımanın Özendirilmesi
		Ulaşım ağına Güçlendirme	Trafiğin yoğunluğunda azalma	Pozitif	Kentliler ve Aynı Ulaşım Ağına Kullanan Kırsal Alan Yerleşimleri	Proje alanının yakınlarında ki yolların genişletilmesi ve 2.kent bulvarına bağlantı hem bölge sakinlerini hem de diğer kentlileri olumlu yönde etkileyecektir
Yaya Ulaşımı	Proje ve çevresi	Yürüyüş mesafesi	Bölge halkının alandan yararlanmasını artıracaktır	Pozitif	Üniversite Mahallesi ve yakın çevredeki halk	Alana yürüyüş olanaklarının artırılması, yaya yolu düzenlemeleri yapılması önerilir.
		Özel araçla tesise ulaşmanın getireceği trafik yoğunluğu	Gürültü ve gaz emisyonlarına bağlı Hastalıklar	Negatif	Proje çevresindeki Mahalleliler	Bölgede toplu taşıma olanaklarının Arttırılması gerekliliği

YAŞAM BİÇİMLERİ						
Sağlık Belirleyicisi	Etki Alanı	Etki	Etkilenimin Türü	(+) Veya (-)	Etkilenen Grup	Önerilen Önlemler Ve Değişiklikler
Spor Parkı Etkinlik Alanı	Üniversite Mahallesi ve Çevresindeki Mahalleler	Eğlen/Dinlen	Hayat kalitesinde artma	Pozitif	Üniversite Mahallesi ve Tesisi Kullananlar	Kullanım düzeyinin artırılması için özendirici çalışmalar yapılması
		Boş zaman Değerlendirme	Sosyalleşme		Gençler ve tesisi kullananlar	

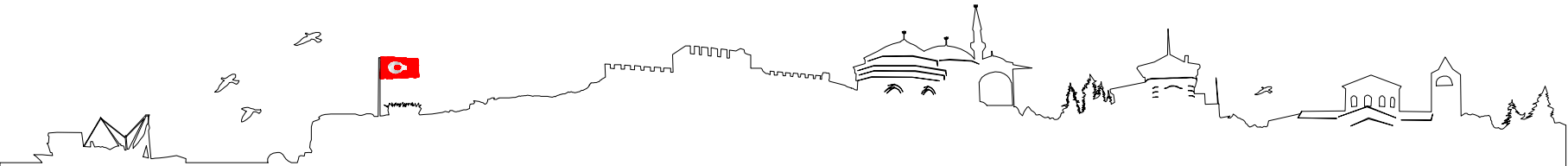

SOSYO-EKONOMİK DURUM

Sağlık Belirleyicisi	Etki Alanı	Etkilenim	Etkilenimin Türü	(+) Veya (-)	Etkilenen Grup	Önerilen Önlemler
İstihdam	Trabzon ve Üniversite Mahallesi	İşsizlere Çalışma Olanağı veya Çalışanlara Daha İyi Bir İş Olanağı	Streste Azalma	Pozitif	İşsizler, Çalışan Grup	İşe alımlarda uygunluk kriterleri değerlendirildikten sonra eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik seçimler yapılmalıdır
		Gelir Düzeyinde Artış	Sağlıklı Barınma ve Beslenme			
		Eşitsizliklerde Azalma	Streste Azalma			
			Depresyon ve Streste Azalma			
Toplumsal İlişkiler	Spor Parkı ve Çevresi	Sosyalleşme	Depresyon ve yalnızlaşmada azalma birey olma ve aidiyet duygularında gelişme kaliteli yaşam ruh sağlığında iyileşme	Pozitif	Üniversite Mahallesi ve Tesisleri Kullananlar	
		Örgütlülük bilincinde gelişme			Gençler	
		Sosyal dışlanmanın azalması			Kadınlar	
		Dayanışmanın artması			Özürllüler	
		İletişimin artması			Çocuklar	
		Hizmetin kentlilik bilincine katkı sağlaması				
Etkinlik Alanının Kullanımı		Alanın kentlilerce eşit kullanımı	Güven ve aidiyet duygusunun gelişmesi	Pozitif	Gelir Düzeyi Düşük Kentliler	Tesislerin eşit ve zaman zaman bedelsiz kullanımı eşitsizlikleri azaltmada önemlidir
Suç	Spor Parkı ve Çevresi	Suç oranında azalma	Sosyalleşme ve aidiyet duygusu	Pozitif	Sorunlu Gençler ve Çocuklar	
			Toplumsal dışlanmanın önüne geçilmesi			

EŞİTSİZLİKLER

Sağlık Belirleyicisi	Etki Alanı	Etki	Etkilenimin Türü	(+) veya (-)	Etkilenen Grup	Önerilen Önlemler
Engellilik	Spor Parkı ve çevresi	Engelli yurttaşların alanı kullanması	Yaşam kalitesinde Artma, aidiyet duygusu	Pozitif	Engelliler	Engellilerin kentsel hizmetlerden yararlanması önemlidir. Mimari projenin ve kentsel düzenlemenin mutlaka engelliler dikkate alınarak düzenlenmesi ve yapım aşamasında kullanılan malzemelere dikkat edilmesi önerilir
			Sosyal dışlanmanın azalması			
Dışlanma			Birey olma ve Aidiyet duygusu		Sorunlu Çocuk ve Gençler	Bölgede sorunlu çocuk ve gençlerin tespit çalışmaları desteklenmeli ve bu kişilerin toplumsal yaşama katılması özendirilmelidir

5.2 ETKİLERİN ÖZETİ

Olumlu etkiler;

- Tesisin eğlencinlen alanı olarak hizmet vermesi,
- Toplumsal ilişkilerde artış,
- Boş zaman değerlendirmek için olumlu bir araç,
- Ekonomik girdi ve istihdam,
- Aktif yaşam biçimine destek olma,

Olumsuz etkiler;

- Gürültü seviyesinde artış ve oluşacak olumsuz sağlık etkileri,
- Trafik yoğunluğunda artış,
- Yapı yoğunluğun fazla oluşu,
- Aydınlatma nedeniyle oluşacak olumsuz sağlık etkileri,
- Elektro Manyetik Alan nedeniyle oluşacak olumsuz sağlık etkileri,

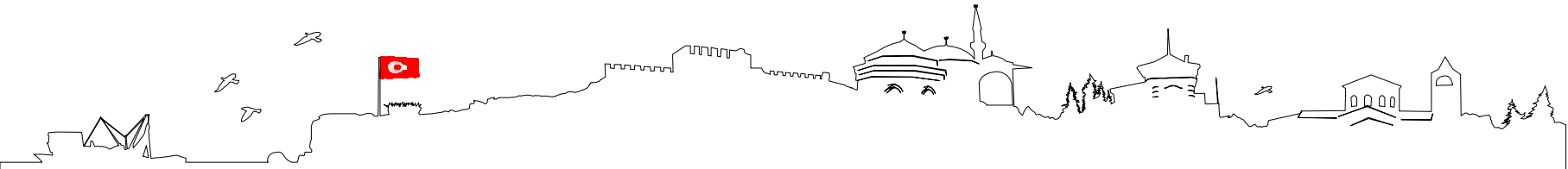
5.3 EŞİTLİK ÜZERİNDE OLUŞACAK ETKİ

Üniversite Mahallesi Spor Parkı Projesi, Trabzon Belediyesinin öncelikli projelerinden birisidir. SED yapılan ilk projedir.

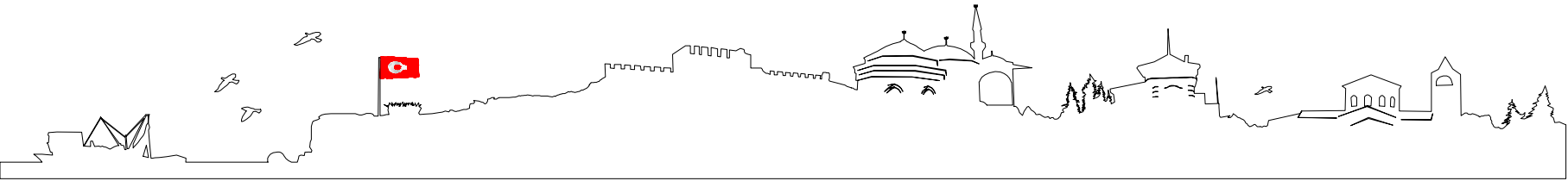
Toplumu sporla ve eğlencinlen alanıyla buluşması hedeflenmekte ve bu anlamda toplumu kucaklayıcı özelliktedir.

Kamusal bir alan oluşu nüfusun tamamı için önemlidir ve belediye haftanın belirli günlerinde, etkinlikleri dezavantajlı gruplar için ücretsiz yapabilir.

Nüfus içindeki hassas kişiler; çocuklar, yaşlılar, hamileler, hastalar, engelliler ve benzerleridir.

ALTINCI BÖLÜM

6 ÖNERİLER VE SONUÇ

Çevre ve Fiziksel Altyapı

Bitkilendirme ve tasarıma yönelik öneriler

Çevre halkının, park içindeki spor alanlarından kaynaklanan gürültüden etkilenmesini en aza indirebilmek için, park sınırlarında doğal canlı sınır elemanlarının oluşturulması gerekmektedir. Bu sınır elemanları, gürültüyü engellerken çevreye de sağlık açısından gerekli yeşil alanı sağlayacak, görsel açıdan da katkıda bulunacaktır.

Doğal engelleri oluştururken sık bir şekilde bir araya getirilmesi gereken bitkilerin, mümkün olduğunca büyük yapraklı, yoğun, sert ve sağlam bir yapıya sahip olmaları önerilmektedir. Tercihen kışın yapraklarını dökmeyen bitkiler kullanılmalıdır. Yapracağını döken bitkilerden de sık dallamaya sahip olanlar seçilmelidir.

Parkin içerisinde dinlenme alanlarının da olduğu göz önüne alınarak, bu mekânları spor alanlarının gürültüsünden mümkün olduğunca koruyabilmek için de park içi bitkilendirme tasarımı kapsamında gerekli yerlere gürültü engelleyici bitkilerin yerleştirilmesi gerekmektedir.

Park içerisinde yapılması planlanan spor alanları çoğu zaman gece geç saatlere kadar aktif olacaktır. Bu sınır bitkilendirmelerinin aynı zamanda aydınlatma kirliliğini de mümkün olduğunca en aza indirebileceği düşünülmektedir.

Parktaki piknik alanında çok fazla sert zemin kullanıldığı görülmektedir. Sert zeminin içerisine yer yer bitkiler yerleştirilerek, alanda mümkün olduğunca doğala yakın bir görünüm sağlanacaktır.

Üniversite mahallesinde G43BO1A1C pafta içerisinde Barışçı Sokak üzerinde kamuya terki yapılmış alan 2.299,63 m²'lik imar planında park alanı olarak görülmektedir. Bu alan Spor Parkı Projesi alanına çok yakındır. Bu alan tamamen ağaçlık ve yürüyüş alanı olarak planlanmalıdır. Spor Temalı Park alanın güneyinden geçmekte olan asfalt kaplamalı 12 m genişliğindeki ana aksın kaldırımları yaya güvenliği açısından korunmalıdır. Asfalt zemini işaretlemeleri, uyarıcı levhalar ve parka yaklaşma mesafesindeki hız kesici engellerin konulması gerekliliği vardır.

Etkinlik alanının güvenliğini sağlayacak, kamera ve güvenlik görevlisi çalıştırılması gibi önlemler alınmalı, tesisin bakım, onarım, temizlik, tesisteki alanların kullanımı, öğretici vb işlemler için görevlilerin istihdamı sağlanmalıdır.

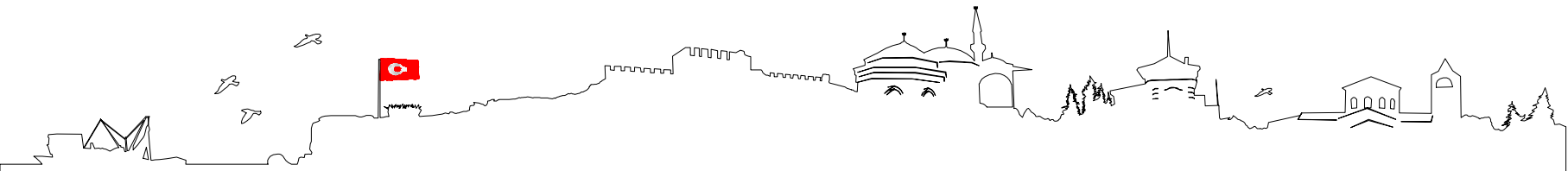
Erişim

Sosyo-ekonomik durumu yetersiz yurttaşlar ve dezavantajlı gruplar düşünülerek etkinlik alanına ulaşımını kolaylaştırıcı önlemler alınmalıdır. Toplu taşıma araçları engelli ve yaşlıları taşıyabilir nitelikte olmalıdır. Tesisten yararlanmalarını artırmak için, belirli günlerde özel ulaşım araçları ile ücretsiz kullanmaları sağlanabilir.

Kaldırımlar ve yaya yolları geçişleri, engelliler yaşlılar, çocuklar ve hamileler düşünülerek düzenlenmelidir.

Sağlık ve Yaşam Tarzı

Aktif bir kentli yaşamına olanak sağlamak, insanların, sağlık ve hizmetler açısından hareketsiz oluşunu tersine çevirmek, sağlığa harcanan yüksek ekonomik maliyetinin azalmasına yardımcı olur. Yapılan birçok çalışmada, aktif fiziksel yaşamı olan kişilerin, doğrudan tıbbi giderlerinin hareketsiz kişilere göre daha az olduğunu ortaya koymuş ve

yetişkinler arasında düzenli olarak yapılan orta düzey fiziksel aktivite oranlarının artmasının yıllık ulusal tıbbi giderleri milyonlarca dolar azaltabileceğini göstermiştir.

Egzersiz bağımlılığı sporun ender negatif sağlık etkilerinden birisidir. Bu tip bireylerin, psikolojik destek almaları için yönlendirilmesi ve izlenmesi gerekir.

Aynı zamanda sporun yaralanma ve sakatlanmalara da yol açabilir. Bu nedenle yapılan sportif aktiviteyle ilgili kişiye eğitim verilmeli ve tesislerde sporla ilgili bir sağlıkçı (doktor / sağlık memuru vb) bulundurulmalıdır. Mutlaka ilk yardım ünitesi bulunmalı ve çalışanların eğitilmiş olmaları sağlanmalıdır.

Spor yapmak isteyenlerden sağlık raporu istenmeli, spor yapmaları sakıncalı olan insanlara engel olunmalıdır. Aşırı spor yüklenmesi, hastalığı bulunanları olumsuz etkiler, Kalp- damar hastalığı, ağır kas iskelet hastalıkları ve epilepsi gibi hastalıkları olanlara özellikle dikkat edilmelidir.

Kadınların erkeklere göre daha az spor yaptığı, daha az aktif sosyal faaliyetlerde bulunduğu düşünüldüğünde kadınların spora özendirilmesi önemi ortaya çıkmaktadır. Yerel yöneticilerin cinsiyete dayalı eşitsizliği azaltacak, kızların ve kadınların aktif yaşamı olmasını sağlayacak örnekleri ve etkinlikleri düzenlemeleri ve desteklemeleri çok önemlidir.

Spor tesislerinde bulunan kafeteryada sağlığa uygun, kaliteli besinler bulunmalı ve uygun saklama koşullarında bulundurulması sağlanmalıdır. Bu tür yerlere belediyenin etkili denetimler yapması gerekir.

Eşitsizlikler

Spor parkı etkinlik alanı, engelliler, yaşlılar, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik aktif yaşam alanıdır. Projenin tasarımı ve uygulamasında bu gruplar ve benzerleri öncelenmelidir.

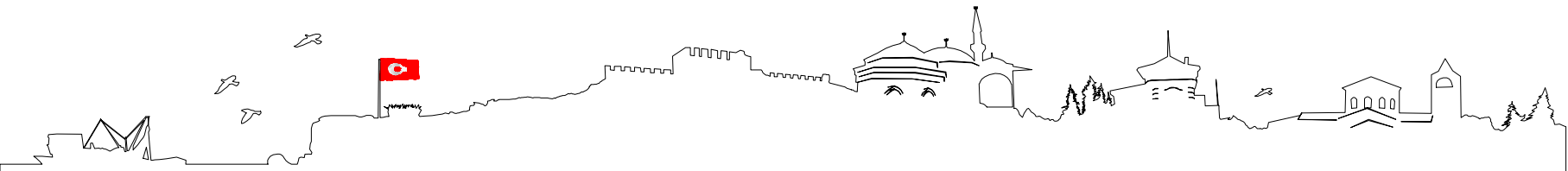
Etkinlik alanının kullanımı eşitsizliklerin azaltılması için dezavantajlı gruplar yararı gözetilerek ücretsiz kullanımları sağlanmalıdır.

Sonuç

Trabzon Belediyesi'nin 2012 yılı hedeflerinden Üniversite Mahallesi Spor Temalı Park projesi için yapılan Sağlık Etki Değerlendirmesi sonucunda saptanan sağlık etkilerinden, olumlu etkilerin artırılması, olumsuz etkilerin ise yok edilmesi, yok edilemiyorsa azaltılması yönünden yapılan önerilerin dikkate alınması ve bu yönde projede değişiklikler yapılması doğru olacaktır. Değerlendirme çalışması katılımcı bir şekilde ilgili kurum ve yapıların, yerel temsilcilerin, teknik ve akademik uzmanların katkıları ile yapılmış, katılımcılık, eşitlik ve demokrasi ilkeleri çerçevesinde yürütülmüştür.

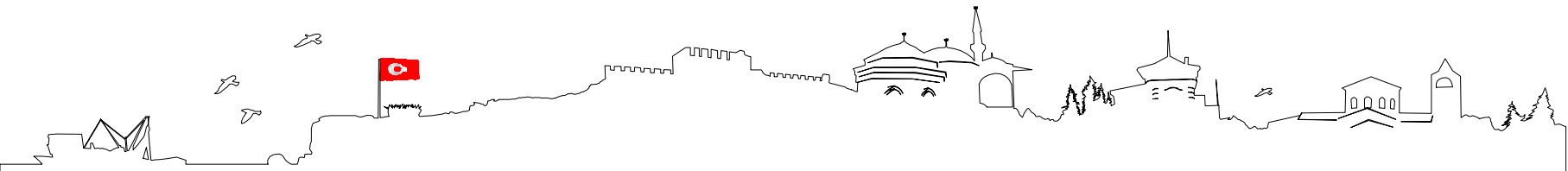
Sonuç olarak, Üniversite Mahallesi Spor Temalı Park Tesisinin uyarılar ve öneriler doğrultusunda yapılmasının uygun olduğuna karar verilmiştir.

29 Mart 2012

7 KAYNAKÇA

- 1) Fethiye Spor Tesisleri SED Raporu, Bursa Nilüfer Mayıs 2008
- 2) Arena Projesi Sed Raporu Nilüfer Sağlıklı Kent Proje Ofisi, Nilüfer Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü Nilüfer, Bursa, Ağustos 2010
- 3) Sağlıklı Kentler Birliği Yayınları www.skb.org.tr
- 4) Peyzaj Ekolojisi Ders Kitabı Prof. Dr. Necmettin Çepel İstanbul-1988
- 5) Trabzon Belediyesi Stratejik Planı 2010-2014
- 6) www.mo.org.tr/UIKDocs/uiadeclarations.pdf
- 7) Rekreasyon Amaçlı Kentsel Yeşil Alanların Planlama İlkeleri Açısından Gıs Aracılığıyla Sorgulanması; Trabzon Örneği, Öğr. Gör. Dr. Cenap SANCAR, Arş. Gör. Ebru SİNAN, Arş. Gör. Sanem ÖZEN TURAN, Karadeniz Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
- 8) 31.12.2009ADNKS sonuçları(TUİK)
- 9) Trabzon Valiliği Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 2011 verileri
- 10) Trabzon kent bilgi sistemi-2011 verileri
- 11) Sağlık Bakanlığı, Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2009
- 12) Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü Verileri
- 13) Jette AM: Physical disablement concepts for physical therapy research and practice. Phys Ther, Nov 1994; 74(11): 1072-73
- 14) Chermak GD: A global perspective on disability: A review of efforts to increase access and advance social integration for disabled persons. Int Disabil Stud, Jul-Sep 1990; 12(3): 123-27
- 15) Thomas M: The action disability programmes: Experiences in early identification and early intervention. Indian J Pediatr, Nov-Dec 1992; 59(6): 697-700
- 16) Handan Doğan: Türkiye'de özel eğitim gelişimi ve bugünkü durumu. In: 2000'e 5 kala Türkiye ve Dünya çocuklarının durumu, 31. Türk Pediatri Kongresi Kitabı, 1995; Syf: 153
- 17) The World Health Report 1997; World Health Organization, Geneva, 1997.
- 18) Bakırcı N, Erdoğan F, Saraç AJ, Şendur ÖF: Diyarbakır merkezinde hareket istemi özürllülerinin prevalansı. Fizik Ted. Rehabil Derg, 1994; 8(1): 49-52
- 19) Aydın R: Tıbbi rehabilitasyon yönünden özürllülük epidemiyolojisi, uzmanlık tezi, İstanbul 1990
- 20) Aksöz Ş: Etimesgut Sağlık Ocağı bölgesinde sakatlık epidemiyolojisi, yüksek lisans tezi, Ankara, 1986
- 21) Diyarbakır Merkezinde Okul Çocukları ve Ailelerinde Hareket Sistemi Özürllülerin Sıklığı, Türkiye fiziksel tıp ve rehabilitasyon dergisi, Yıl: 1999 Ay: 5 Cilt: 2 Normal Sayı 2: Kemal Nas, Remzi Çevik, Ali Gür, Ferda Erdoğan, Ayşegül Jale Saraç
- 22) Prevalence of metabolic syndrome and associated risk factors among Turkish adults: Trabzon MetS study Cihangir Erem, Arif Hacıhasanoğlu, Orhan Değer, Murat Topbaş Ilgın Hoşver, Halil Önder Ersöz, Gamze Çan
- 23) Prevalence of Obesity and Associated Risk Factors in a Turkish Population (Trabzon City, Turkey) Cihangir Erem, Cengiz Arslan, Arif Hacıhasanoğlu, Orhan Değer Murat Topbaş, Kubilay Ukinç,* Halil Önder Ersöz and Münir Telatar.

- 24) Prevalence of prehypertension and hypertension and associated risk factors among Turkish adults: Trabzon Hypertension Study Cihangir Erem, Arif Hacıhasanoğlu, Mustafa Kocak, Orhan Deger, Murat Topbaş
- 25) Trabzon İl merkezinde sigara içme sıklığı, Dr. Gamze Çan, Dr. Tevfik Özlü OMU TIP Degisi.
- 26) Factors contributing to regular smoking in adolescents in Turkey, *J Sch Health*. 2009 Mar;79(3):93-7. Can G, Topbas M, Oztuna F, Ozgun S, Can E, Yavuzyilmaz A
- 27) Gençlik Hizmetleri Ve Spor İl Müdürlüğü *gençlik merkezi verileri 2012*
- 28) Trabzon Belediyespor Kulübü verileri 2010 yılsonu
- 29) Kentsel çevre fiziksel aktivite ve aktif yaşamın desteklenmesi Dünya sağlık örgütü
- 30) Kadınların Kentsel Hizmetlerden Yararlanma Düzeyleri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Trabzon Belediyesi, Milli Produktivite Merkezi, 2007, Trabzon
- 31) 2010 TUİK verileri
- 32) Trabzon Belediyesi Park Ve Bahçe Yeşil Alan Envanteri 2009
- 33) Trabzon Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü 2011 yılı verileri.
- 34) www.trabzon.bel.tr
- 35) Trabzon Havalimanı Başmüdürlüğü 2010 verileri
- 36) Trabzon belediyesi kent içi trafik düzenlemesi
- 37) Air Quality Guidelines, Global update, 2005
- 38) Çevre Ve Orman Bakanlığı, 1986
- 39) Çevre Ve Orman Bakanlığı, 2008
- 40) Yılmaz Demirkale, 2007 Çevre ve yapı akustiği, Birsen yayınevi, İstanbul
- 41) Night Noise Guidelines for Europe, WHO Regional Office for Europe, 2009
- 42) Trabzon Belediyesi Çevre Ve Temizlik İşleri 2012 Verileri
- 43) Establishing A Dialogue On Risks From Electromagnetic Fields, Radiation and Environmental Health Department of Protection of the Human Environment ,WHO, Geneva, Switzerland, 2002
- 44) Dode, A.C., et al., *Mortality by neoplasia and cellular telephone base stations in the Belo Horizonte municipality, Minas Gerais state, Brazil*. Science of the Total Environment, 2011. 409(19): p. 3649-3665.
- 45) Santini, R., et al., *Enquête sur la santé de riverains de stations relais de téléphonie mobile : I/Incidences de la distance et du sexe*. Pathol Biol, 2002. 50: p. 369-73.
- 46) Abdel-Rassoul, G., et al., *Neurobehavioral effects among inhabitants around mobile phone base stations*. Neurotoxicology, 2007. 28(2): p. 434-440.
- 47) Eger, H., et al., *Einfluss der räumlichen Nähe von Mobilfunksendeanlagen auf die Krebsinzidenz*. Umwelt-Medizin-Gesellschaft, 2004. 17(4): p. 326-335.
- 48) <http://www.hasuder.org.tr>

